

Ελευθερόπολις

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΕΝΩΝ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

ΧΡΟΝΟΣ 25^{ος} • ΦΥΛΛΟ 98^ο • ΙΟΥΛΙΟΣ, ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2020 • ΤΙΜΗ 0,01 ΕΥΡΩ • ΣΟΥΛΙΟΥ 124 ΤΚ 173 42 ΑΘΗΝΑ

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟ «ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΤΗ»

«Μέμνησο Γιάννη, ε;»

Η Ελευθερόπολις αφιερώνει το παρόν τεύχος στον Χαράλαμπο Μπουρνάζο, τον «γέρω Χαράλαμπο από τ'Αρμένους», τον «Χαράλαμπο τον Ελευθεροπολίτη», ή Χ.ΜΠ., όπως του άρεσε να υπογράφει στην εφημερίδα μας, που δεν είναι πια μαζί μας.

Ο Μπάμπης μου έκανε την τιμή της συνεργασίας στην έκδοση της εφημερίδας για 25 χρόνια από το 1996, και εκδώσαμε 97 τεύχη. Δυστυχώς δεν τα καταφέραμε να φτάσουμε μαζί του τα 100.

Ο Χαράλαμπος Μπουρνάζος είχε μόνιμη στήλη τη Ροδαρά και το Γραμματσάκι, αλλά -ιδιαιτέρα στην αρχή της εφημερίδας- κόσμησε την Ελευθερόπολι με σειρά από ιστορικά, λαογραφικά κείμενα και έρευνες που δημοσίευσε.

Θυμάμαι κάθε φορά που τον έπαιρνα τηλέφωνο πριν την έκδοση κάθε τεύχους, να του θυμίσω τις «υποχρεώσεις του» την άμεση ανταπόκρισή του ξεκαρδισμένος στα γέλια, με το κλισέ «Μέμνησο Γιάννη, ε;», εννοώντας ότι είναι ώρα να ξεκινήσει να ετοιμάζει τη «Ροδαρά» και το «Γραμματσάκι».

Σήμερα, μετά τον Μπάμπη κλείνει ένας κύκλος της εφημερίδας και καταβάλλεται προσπάθεια να ανοίξει ένας νέος. Δεν ξέρω αν θα τα καταφέρουμε.

Του Μπάμπη του άρεσε στις νεκρολογίες που αποχαιρετούσε τους φίλους του και τους χωριανούς μας στην εφημερίδα μας, να αναφέρει τον στίχο του Σολωμού

**....«Το χάσμα π' άνοιξ' ο σεισμός
μας ευθύς εγίδιμισ' άνθη»,**

αναφερόμενος στους διαδόχους του αποθανόντος.

Θα χαρούμε πολύ και ευχόμαστε, ο γιός του ο Στρατής να καλύψει «το χάσμα» που αφήνει ο πατέρας του.

Γιάννης Σ. Τσακίρακις

Ψήφισμα

Ο Σύλλογος Αρμενιανών Αττικής «Ο Κριτοβουλίδης» αποφάσισε στο άγγελμα του θανάτου του ξεχωριστού Αρμενιανού **Χαράλαμπος Στρ. Μπουρνάζου**, να εκφράσει και δια της εφημερίδας μας τα θερμά του συλλυπητήρια στη σύζυγό του Άννα και στο γιό του Στρατή, να διαθέσει χρηματικό ποσό στη μνήμη του στον Άγιο Νικόλαο, και να τελέσει το ετήσιο μνημόσυνό του 6 Ιουνίου 2021 στους Αρμένους.

το Δ.Σ του Συλλόγου

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ 2020

Να πάω, παιδί μου, στο χωριό, ν' ακούσω το γέλιο των χωριανών μου...

Γράφει ο Στρατής Μπουρνάζος

«Να πάω, παιδί μου Χαράλαμπε, στο χωριό, ν' ακούσω το γέλιο των χωριανών μου», έλεγε στον πατέρα μου η μάνα του, η Ειρήνη, όταν την είχε φέρει στην Αθήνα. Και μου την επαναλάμβανε ο ίδιος τη φράση αυτή, σαν έκφραση της υπέρτατης ευδαιμονίας. Στους Αρμένους, στο χωριό όπου γεννήθηκε, μεγάλωσε και πάντα επέστρεφε, εκεί όπου «ξυπνούσε του σώματος η μνήμη».

«Ένα κλωνί βασιλικό, ένα ματσάκι δυόσμο» - κάπως έτσι γράφω σήμερα εδώ δυο λόγια, στη μνήμη του Χαράλαμπου Μπουρνάζου. Του Μπάμπη. Του πατέρα μου. Προσπαθώντας να μεταφέρω κάτι, μια πνοή από όσα διηγούνταν - έργο δύσκολο, καθώς υπήρξε αφηγητής και ιστορικής δεινός.

Τόσα και τόσα -σοβαρά, αστεία, ηρωικά, σαρκαστικά, λυρικά, τραγικοκωμικά- είναι αυτά που θυμάμαι από τις ιστορίες του. Πρώτα απ' όλα, για τα παιδικά του χρόνια στους Αρμένους και τους γονείς του: τον Στρατή (τον Μπουρνάζοστρατή, που το όνομά του πήρα, τον καλαμπουρτζή και γλεντζέ, τον αρχοντάνθρωπο: «Είμαι ο τάδε και ο τις, ο Μπουρνάζος ο Στρατής») και την Ειρήνη (την άγια αυτή γυναίκα, για την οποία η πίστη και η αλληλεγγύη ήτανε πράξη, και όχι λόγος: «Ω τλῆμον ἀρετή, λόγος ἄρ' ἦσθ', ἐγὼ δὲ σὲ ὡς ἔργον ἤσκουν» [Ω, ταλαίπωρη αρετή, ήσουν λοιπόν απλώς λόγια, εγώ όμως σε έκανα πράξη]). Δεν τους πρόλαβα τον Στρατή και την Ειρήνη, μα μέσα από τις αφηγήσεις του πατέρα μου, της αδελφής του της Άννας

(της νονάς μου) και των συγχωριανών, η ζώσα απουσία τους με συντροφεύει μέχρι σήμερα.

Και μετά, τα χρόνια στο Γυμνάσιο του Βάμου, την ηρωική και φωτεινή εποχή της Αντίστασης, όταν νεαρός Επονίτης (τότε ο «Χαράλαμπος» έγινε «Μπάμπης») γύριζε με τα πόδια όλη την επαρχία. Κι έπειτα, τα πέτρινα χρόνια, την εξορία στην Ικαρία δυο φορές (την πρώτη φορά απολύεται ως ανήλικος) και στη Μακρόνησο, τη δύναμη, την αντοχή, τις αξίες και τη σκληράδα που τον προίκισε η εποχή εκείνη. Για τις σπουδές στην Πάντειο, τις στιγμές της παρανομίας, την ένταξη στη νεολαία της ΕΔΑ και τη σταδιακή απόσυρσή του από την ενεργό δράση, παρότι παρέμεινε μέχρι τέλους δημοκράτης, αντιβασιλικός

Συνέχεια στη σελίδα 15

Στο σπίτι στο Παγκράτι, 2019.

Στο τεύχος που έχετε στα χέρια σας, αφιερωμένο στην μνήμη του Χαράλαμπου Μπουρνάζου, μπορείτε να διαβάσετε...

- ❖ **σελ. 2:** Αχι αυτός ο Κέρδος, του Στέλιο Τσακίρακι
- ❖ **σελ. 3:** Τα καλοκαίρια εκείνα, του Γιώργη Καπριδιάκη
- ❖ **σελ. 4:** Ένας Δεκαπενταύγουστος απίστευτης φαντασίας, του Μ.Π.
- ❖ **σελ. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15:**

- Αποχαιρετώντας τον Χαράλαμπο Μπουρνάζο
- ❖ **σελ. 13:** Δραστηριότητες & Ανακοίνωση του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμενίων
- ❖ **σελ. 14:** Αυτοί που φεύγουν...
- ❖ **σελ. 16:** Δωρεές, Ειδήσεις από το χωριό μας

Άχι αυτός ο Κέρδος

γράφει ο **Στέλιος Τσακιράκης**

Ήρθε ο κορονοϊός και μας ήβρηκε Ήξεβράκωτους, κ' εμάς κ' όλες τις χώρες του κόσμου, υπανάπτυκτες αλλά κ' ανεπτυγμένες. Άλλος τρόπος δεν έμεινε λέει, παρά να κλείσουμε πόρτες και παραθύρια και να χαιρεθιόμαστε απ' του τηλεφώνου γιάντα τη γραμμή δε την πορπατεί του διαόλου ο ιός. Κλειστήκαμε το λοιπόν ούλοι στα σπίθια μας και διπλαμπαρωθήκαμε μα δε-ν-κατέω να σας-ε-πω από ποια πλευρά τση πόρτας ήτονε ο εχθρός ο πλια μεγάλος.

Κλειστά τα σπίθια το λοιπόν και μαζί κλείσαν και τα σχολιά, όι μονάχα επαέ, παρά σε 129 χώρες (μια μια τσι 'χω μετρημένες τσ' αφιλότιμες). Όσα κοπέλια δεν ήτονε σε χωριό, να 'χουνε χωράφια, αλάνες και τόπους να σβουρίζουνεⁱ δίχως να συχνοτίζονταιⁱⁱ κόσμο πολύ, ζήσανε στ' αλήθεια σαν ελεύθεροι πολιορκημένοι. Φόβος, ανησυχία, άγχος, κλάματα να δούνε τον παππού και τη γιαγιά κ' απελπισία που 'ναι οι τοίχοι σιμά σιμάⁱⁱⁱ ο ένας με τον άλλον. Όπως λέει και το ρητό: όπου φτωχός κ η μοίρα ντου, ακόμα χειρότερα τα πράγματα δηλαδή.

Σα να μην έφτανε ο φόβος και η γύμνια των νοσοκομείων πέσανε κανάλια κ' εφημερίδες να κάνουνε τη δουλειά τση κυβέρνησης και των αφεντικών ωσάν τα καλά τα τσοπανόσκυλα. Κ' ήρθαν λέει να πούνε πως είναι η πανδημία φυσική καταστροφή ωσάν το σεισμό και το χοντρό το κουκοσάλι^{iv}. Πως έρχεται και φεύγει αμοναχός

ντου και να κάμομε λέει υπομονή ως τα τότε επειδή, από τα γιατρικά όλου το κόσμου το καλύτερο είναι η υπομονή. Άθρωπος δεν εβρέθηκε να βγει στο γυαλί της τηλεόρασης να πει για προετοιμασίες που έπρεπε να 'χομε καμωμένες, για εμβόλια και φάρμακα. Λες και τα σύγχρονα τα συστήματα υγείας, η επιστήμη και η τεχνολογία δεν είχανε πράμα να πούνε γ' αυτή τη «φυσική καταστροφή». Άντε μετά μικροί μα και μεγάλοι, να σκαμπάξουν^v τίνος τα σπασμένα πληρώνομε.

Κ' ήρθαν να μας επούνε πως είναι «Μάννα εξ' ουρανού» η καραντίνα κ' ευκαιρία ν' ανταμώνει ο πατέρας με το γιο, κ' η κόρη με τη μάνα. Αλήθεια θαρρούσανε πως μιλούνε σε χρυσόψαρα που ξεχνούνε σε μια στιγμή ήντα 'γινε την προηγούμενη. Κ' αν ο πατέρας δε προκάνει μες τη μέρα να θωρεί τα κοπέλια ντου ποιος του φταίει κ ήντα να ελπίζει, την επόμενη καραντίνα; Αν τα κοπέλια απ' το σχολίο τζιριτούνε^{vi} ευθύς στα φροντιστήρια αντί για το σπίτι και τις αλάνες τίνος να το πούμε να το διορθώσει, άλλον απ' τον απατό μας. Μπαίνει κ' η μάνα βράδυ στο σπίτι και πιάνει το νοικοκυριό και τις δουλειές, αντί να πιάσει τα κανακέματα, τα τραγούδια ενώ βγαίνει η χαρά από την πίσω πόρτα.

Ήρθε λοιπόν η ώρα να βαφτίσομε τα ξινά-γλυκά. Τσ' απολύσεις και την αναστολή να τις βαφτίσομε ευκαιρία. Ε κ' αφού τα κάναμε όλ' αυτά, να μη βαφτίσομε και τη δουλειά απ' το σπίτι «ευλογία» κι ας ευλογάμε μες το σπίτι απ' την ανατολή ως τη δύση δίχως σταματημό. Κ' ήρθε αυτή η ευκαιρία να «βαφτιστεί» στο άγχος, στο τρέξιμο, την ανησυχία, το φόβο και το ζόρε μεγάλων και μικρών.

Κ' ήταν ο φόβος δυνατός κ' η μοναξιά περίσσια, κ' ήτονε δύσκολο πολύ να μετρηθείς στα ίσια. Σπάσανε τα τηλέφωνα, αφού δεν ανταμώνανε οι αθρώποι, να μιλούνε και να μοιράζονται τις εμπειρίες, πως τις ζούνε τις μέρες τις πρωτάκουστες. Ήρθαν οι νέες εξελίξεις γοργά και ξώμειναν όλοι, μικροί - μεγάλοι, δίχως αποκούμπι ή στήριξη. Κείνο που μου 'λειψε απ' όλον αυτόν τον ορυμαγδό, δεν ήταν το τι γίνεται. Από κουτσομπολιά άλλωστε γιόμωσε ο τόπος. Ποιος όμως κατάλαβε βαθιά γιατί έγινε όλη αυτή η καταστροφή και πως δε θα την αφήσομε να ξαναγενεί;

Έπρεπε όλοι να προσαρμοστούν και γιόμισε ο τόπος συμβουλότερες για μαγειρικές, γυμναστικές, αστειότερες, κάνε αυτό, μη κάνεις το άλλο, κείνο το κάμεις στραβά μόνο κοίτα να το ισιώσεις. Ειδικά για τα μωροπαίδια οι συμβουλές δώσανε ρέστα: δέσε τα στην καρέκλα όσο δουλεύεις, κόλλησε τα στο πάτωμα μη χτυπήσουν ή δώσε τους από πριν 3 απαντήσεις για όλες τους τις ερωτήσεις μη σε ζαλίζουν όσο δουλεύεις... Δε λέω, να τα βάλομε τα κοπέλια να παίξουν, αλλά όχι και σε γυάλα. Να φροντίσομε να μαθαίνουν πάντα τι συμβαίνει, για ποιο λόγο συμβαίνουν αυτές οι καταστροφές και τι χρειάζεται για να αποφεύγονται. Κάνανε λοιπόν τη διαφορά αυτοί που δείξανε ότι γνοιάζονται για τα κοπέλια του κόσμου, με τον ίδιο πόνο που γνοιάζονται και τα δικά τους. Έτσι δα, μπορέσαμε να μάθομε την κατάσταση του συστήματος υγείας μπροστά σε τέτοιες απαιτήσεις και τους λεβέντες που το γδύνουνε χρόνο με το χρόνο με περισσή περηφάνια. Ή ακόμη ποιος είναι αυτός ο διάολος, που τονε λένε κέρδος και δεν αφήνει λέει γιατρούς και επιστήμονες να βγάλουν εμβόλια πριν την καταστροφή για να μη καθεί ο κέρδος παραύστερα.

Ευρέθηκε όμως νέος δαυλός και σούβλα πυρωμένη, αυτή η «ατομική ευθύνη» που 'χει διαπεράσει το πετσί μα. Γίνκε τ' όπλο του συντηρητισμού και τ' αναχρονισμού της εποχής μας. Είναι οι κυβερνήτες μας που δείχνουν το παλιό και το βαφτίζουν καινούριο. Να γίνει λένε (ανάμεσα στα τόσα άλλα όπως και η δουλειά) η εκπαίδευση εξ' αποστάσεως. Έχουν όμως οι μαθητές όλου του κόσμου τ' απαραίτητα; Κομπιουτεράκια, κάμερες να θωρούνε, νχεία να γρικούνε, μικρόφωνα να λαλούνε κ ούλα τα μαραφέτια που δε τα βάζει αθρώπωνους. Ρίξαμε πάλι τα κοπέλια μας (και τους γονέους ντως) στα βαθιά κ' όποιος κολύμπησε, πάλι καλά θα λέμε.

Συνέχεια στη σελίδα 3

Η "Ε" ενημερώνει ότι η ύλη για το επόμενο φύλλο θα πρέπει να έχει φτάσει στην εφημερίδα μέχρι 6/11/2020.

ελευθερόπολις

Τριμηνιαία έκδοση του Συλλόγου
Αρμενιανών Χανίων
«Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ»
Εκδίδεται με τη συνεργασία
της Τοπικής Κοινότητας Αρμένων

ΚΩΔΙΚΟΣ 4125

Εκδίδεται και διευθύνεται
από συντακτική επιτροπή.

Δωρεές στον Τραπεζικό λογαριασμό
Εθνικής Τράπεζας
GR9001101560000015676103433

Εκδότης-Διευθυντής:

Γιάννης Σ. Τσακιράκης
Σουλίου 124, 173.42 Αγ. Δημήτριος
Τηλ. 210-99.16.613,
Email: itsakir@otenet.gr
www.armenoi.gr
ISSN 1109-3056

Συνέχεια από τη σελίδα 2

Ύστερα ανοίξανε πάλι τα σχολιά· δίχως μάσκες κ' οινοπνεύματα, τα πρώτα όπλα πια πριν τα βιβλία και τα μολύβια· με την ίδια καθαρίστρια, υπεράνθρωπο, που την απολούν κάθε καλοκαίρι, την ξαναπαίρνουν το φθινόπωρο, της δίνουν 1€ για να καθαρίσει κάθε αίθουσα, και κάθε Χριστούγεννα και Λαμπρή κάνομε έρανο, μιας και λογαριάζεται παιδί κατώτερου θεού και δώρο απ' τον ιδρώτα της δε θα πάρει ποτές. Ήρθε το λοιπόν ο κυβερνήτης κ' έκλεισε το μάτι στους γονιούς, πως αυτός, το χρέος του το έκανε και τα σχολιά τ' άνοιξε. Αν τυχόν τώρα, είναι κιανείς παππούς γι' γιαγιά στο ίδιο σπίτι με τα κοπέλια και φέρουν πράμα κορονοϊό με τη σάκα τους πίσω, η ατομική ευθύνη θα τους προστατέψει ούλους. Άνε δα, περιμένετε πράμα συμπαράσταση, πράμα συμβουλή γι' ενημέρωση σωστή, χάσατε, επειδή η ευθύνη όπως είπαμε είναι α-τ-ο-μ-ι-κ-ή. Κατέει δεν κατέει κιανείς ήντα πρέπει να γενεί, η μοναξιά είναι σίγουρη. Μ' αυτά και μ' αυτά πάντως επήγε περίπατο το «υποχρεωτικό σκολιό» αφού φτωχοί κ' αρρώστοι δε προκάνουν ν' ακολουθήσουν τις νέες προσταγές, μόνο των ορμνεύουν να κλειδαμπαρωθούν στα σπίθια ντωνε, μόνοι, τρομαγμένοι, αρρώστοι, απολυμένοι,

σε αναστολή γι' να δουλεύεις ήλιο με ήλιο λες και ξανάθε το 1886^{vii} απ' την αρχή. Μα να το κατέτε πως ο λύκος που φοράει προβιά είναι πλιά επικίντνος απ' αυτόν που αλυχτάει τα βράδια και τον ακούς και τον θωρείς.

Το μέλλον κάθε φορά το δείχνουν τα παιδιά, γ' αυτό και τόσος ζόρες τα σχολιά. Τα μαντάτα όμως είναι δυσοίωνα. 86 εκατομμύρια παιδιά σε όλο τον κόσμο ενδέχεται να βυθιστούν στη φτώχεια μέχρι το τέλος της χρονιάς. Κ' αυτά δε τα κατεβάζει κανείς απ' το νου του, για τους διαβαστερούς είναι στον πάτο - πάτο η έρευνα της Unicef με την Save the Children να τη διαβάσουν ούλοι^{viii}. Φαίνεται λοιπόν πως θα έχουμε στρατιές ανέργων και κακοπληρωμένων, ενώ δεν είναι δυνατόν παρά όλο αυτό το άγχος και η ανασφάλεια να περάσει στα παιδιά όλου του κόσμου.

Γ' αυτό το Κέρδος εκρεμάσαμε γ' άλλη μια χρονιά την ταμπέλα «Καλώς Ορίσατε» και ανοίξαμε να έρθουν οι τουρίστες από τους οποίους τόσο πολύ εξαρτάται η οικονομία της χώρας. Μαζί με τους τουρίστες βέβαια περιμέναμε και νέο «κύμα» κορονοϊού. Μπροστά στο Κέρδος όμως ούλες οι θυσίες του κόσμου δεν είναι αρκετές.

Και θέλει νου κ' έγνοια, γιάντα ούλοι

έρχονται σ' «επαφή», ταμίες, γκαρσόνια, οδηγοί, ξενοδόχοι, καθαρίστριες κ' αυτός ο διάολος απλώνεται ωσάν την αλυσίδα. Κ' είναι τα νοσοκομεία μας λειψά σε κρεβάτια, γιατρούς, νοσοκόμες και φάρμακα. Μόνο περικοπές έχομε να φαν κ' οι κότες.

Ακριβοχαιρετώ σας και καλά ξεμπερδέματα με καραντίνες, μάσκες, αντισηπτικά και ούλους τσι διαόλους που θα μας ε κάνουνε παρέα ετούτονε το Χειμώνα. Θέλει μοναχά προσοχή σ' όσους την ώρα που μιλούνε για τον άνθρωπο γυρεύουνε αυτό το Κέρδος.

- i. Σβουρίζω ή ζβουρίζω: γυρίζω γύρω γύρω (από τη σβούρα)
- ii. Συχνοτίζομαι: κάνω παρέα, συναντιούνται τα κνότα μας
- iii. Σιμά: κοντά
- iv. Κουκοσάλι: χαλάζιν
- v. Σκαμπάζω: καταλαβαίνω
- vi. Τζιριτάω-τζιριτώ: πηγαίνω τρέχοντας
- vii. 8 ΩΡΕΣ ΔΟΥΛΕΙΑ, 8 ΩΡΕΣ ΥΠΝΟ-ΞΕΚΟΥ-ΡΑΣΗ, 8 ΩΡΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΣΤΕ ΑΝΘΡΩΠΟΙ, με αυτό το σύνθημα τα εργατικά συνδικάτα των ΗΠΑ αποφάσισαν την έναρξη απεργιακών κινητοποιήσεων την 1η Μαΐου 1886. Έκτοτε γιορτάζεται ως εργατική πρωτομαγιά από την εργατική τάξη σε όλο τον κόσμο.
- viii. <https://www.unicef.org/press-releases/covid-19-number-children-living-household-poverty-soar-86-million-end-year>

Τα καλοκαίρια εκείνα

γράφει ο Γιώργης Καπριδάκης

Όταν έκλειναν τα σκολιά, ανηφορίζαμε κι εμείς τα μαθητούδια εκεί ψηλά στο οροπέδιο για τις καλοκαιρινές μας διακοπές... με ποικίλες δραστηριότητες ηρεμίας και χαλάρωσης...

-Πήγαινε χαρώτο νάχεις την ευκή μου να μου φέρεις ένα γομάρι κατσοπρίνια ν' ανάψω τον φούρνο... μούλεγε συργουλευτά η μάνα μου.

-Πάρε μπρε Γιωργιό το συγκλί να πάεις να ποτίσεις τον γαίδαρο μας στο πηγάδι να μην κορακιάσει με τόση κάψα... μούλεγε ο αφέντης μου.

-Άντε δα μικιό μα εσένα σ' ακούει καλιά από μένα, να πάεις να ξεστραλίζεις τα ωζά μας από τσι αζιλάκους να τα λαλείς μέχρι την στέρνα στο ξηλόδεμα να τα ποτίσουμε... με καλόπιανε κι ο μεγάλος μου αδερφός.

Ίντα να κάνει και το μικιό δεν εμπόριε να κάνει κι αλλιώς... έπαιρνε τον σκύλο του τον Ρόμελ για παρέα, το λάστιχο του μπας και πιάσει κάνα πιπιόνι, κι ανηφόριζε με το σύσυλο τσι μέρας στα όρη... αλλά με κακή του όρεξη.

Είχα και τον μπάρμπα μου τον Γιάννη που δεν είχε κοπέλια και με έστελνε στο μπακάλικο να του αγοράσω μια κούτα τσιγάρα των 88, και μετά με έβαζε να του διαβάσω την εφημερίδα σιγά σιγά και καθαρά... θυμούμαι το καλοκαίρι του '65 με τα Ιουλιανά, που κάπνιζε κι εβλαστήμα.

Την υπόλοιπη μέρα παίζαμε ξυπόλυτοι στους δρόμους μπάλες, ξυλίκια, χωστό, και κάναμε ομαδικές επιδρομές στα κάθε λογής φρούτα του χωριού, που μα τω θεό

πολύ λίγα πρόκαναν να ωριμάσουν.

Το βραδάκι ξεθεωμένοι τσι κούρασης ξαπλώναμε ανάσκελα στην ζεστή από τον ήλιο ταρατσα τσι κουζίνας, βάζαμε τα χέρια μας προσκέφαλο και μετρούσαμε τ' άστρα... σαν κατσαρόλα μας φαινόταν τότε η μεγάλη άρκτος.

Ήταν θυμούμαι απόλυτη η σιγαλιά τ' απόβραδα εκείνα... κι άκουγες μόνο τα λέρια των οζών από τα γύρω βουνά, το γαύγισμα των σκύλων της γειτονιάς, το κλάμα τσι κουκουβάγιας, και κάτι βλαστημίδια από την πέρα μπάντα.

Ήταν η ώρα που κατέβαζε τα καντήλια ο μπάρμπα Μανούσος.

Αρμενιανές ρίμες

Ήρτε στην πόρτα μου ο ιός
μα εγώ δεν του ανοίγω
κι απέξω ακούω μια φωνή
θα 'νοίξεις ή να φύγω;

Κάτσε οπο' σαι τώρα ιέ
μ' ανθρώπους μη τα βάνεις
μέχρι να βρουν το φάρμακο
και τότε θα πεθάνεις.

Βλέπω να φεύγει σκυθρωπός
η ήττα του τον πνίγει
βάζει στα σκέλια την ουρά
και όπου φύγει φύγει.

Τέσσερις τοίχοι γύρω μου
πάτωμα και ταβάνι
βρε τον μπαμπέση τον ιο
νούμερα που θα κάνει.

Δάσκαλοι και Μηχανικοί
Γιατροί και Δικηγόροι
βγήκανε επιστήμονες
από τ'ομορφοχώρι ή καμποχώρι.

Θέλω όμως τα πράγματα
στη θέση τους να βάζω
μονάχα έναν έβγαλε
Χαράλαμπο Μπουρνάζο.

Σπύρος Γεωργίου
Παπαγιαννάκης

Ένας Δεκαπενταύγουστος απίστευτης φαντασίας

Εάν κάποιος με δυνατή φαντασία έκανε, δυο-τρία χρόνια πριν, προβλέψεις για το καλοκαίρι του 2020, πόσα από τα γεγονότα που ζούμε σήμερα θα μπορούσε να είχε προβλέψει; Νομίζω κανένα. Τουλάχιστο στην έκταση και ένταση που εκτυλίσσονται τελικά φέτος. Και αν τολμούσε να ισχυριστεί ότι στη μεγάλη εορτή της χριστιανοσύνης, την Κοίμηση της Θεοτόκου, θα πηγαίναμε στην εκκλησία φορώντας μάσκες, θα τον βγάzaμε τρελό ή φαντασιόπληκτο. Αν μας έλεγε ότι, με τους φίλους που θα συναντούσαμε, αντί να ανταλλάσουμε χειραψίες θα ανταλλάσαμε αγκωνιές, θα λέγαμε ότι ο άνθρωπος χρειάζεται ψυχίατρο. Για να μην αναφερθούμε σε αποστάσεις ασφαλείας και άλλα απίθανα μέτρα, που παίρνουμε προληπτικά, για να αποφύγουμε το κακό. Και αν -ακόμα- μας έλεγε ότι, πριν πάμε στον Εσπερινό θα ανοίγαμε την τηλεόραση, ή θα μπαίναμε στο ίντερνετ, για να δούμε αν βυθίσαμε τελικά το Τουρκικό ερευνητικό ή το αφήσαμε να περιφέρεται στην υφαλοκρηπίδα μας ανενόχλητο, θα τρέχαμε στους γιατρούς να ελέγξουμε τα αυτιά μας και τα μάτια

μας. Γιατί όλα αυτά τα απίστευτα θα μας φαίνονταν χοντροκομμένες και κακόβουλες προβλέψεις. Και θα καταλήγαμε στο συμπέρασμα ότι το πρόβλημα έχει να κάνει με τα αισθητήρια όργανά μας, που χρειάζονται έλεγχο, και όχι με τα μυαλά του κακού μας μάντη, που προφητεύει κάθε λογής απίθανες τρέλες.

Να, όμως, που βρεθήκαμε και πάλι στον περίβολο της εκκλησίας μας, λιγότεροι από άλλες χρονιές και διάσπαρτοι ως «πρόβατα απολωλότα», έξω από την εκκλησία -μασκοφορεμένοι και φοβισμένοι οι περισσότεροι- να προσευχόμαστε στη Μεγαλόχαρη. Και εκεί που άλλοτε της ζητούσαμε να μας δίνει υγεία, φέτος της ζητούσαμε να έχει καλά και να φωτίζει τους λοιμωξιολόγους μας και τα ερευνητικά κέντρα των φαρμακευτικών εταιριών, ώσπου να βρουν το φάρμακο της λύτρωσής μας από την κακιά αρρώστια.

Έλα, όμως, που φαίνεται να έχει κλονιστεί λιγάκι η πίστη μας...Τι εκκλήσεις κάνουμε για να αντιμετωπίσουμε τον καταραμένο ιό, τι προσευχές κάνουμε για τη σωτηρία της υποθηκευμένης πρώτης

μας κατοικίας, τι τάματα κάνουμε για να γλιτώσουμε την υφαλοκρηπίδα και την ΑΟΖ μας από τις ορέξεις των Τούρκων, και τι δε ζητάμε! Αλλά μήπως σε, τελική ανάλυση, ζητάμε πολλά ή έχουμε και ολίγον έλλειμμα πραγματικής πίστης; Χωρίς να αποκλείεται, βέβαια, και η περίπτωση να φταιμε εμείς, που -σε πολλά θέματα- κάνουμε λάθος επιλογές, κατά καιρούς, και τώρα χτυπάμε το κεφάλι μας στον τοίχο! Ιδού και μία απορία, που συχνά πλανάται στην ατμόσφαιρα και παραμένει αναπάντητη. Εγώ, πάντως, έκανα σήμερα την προσευχή μου στη Μεγαλόχαρη, και ζήτησα από τη χάρη της να βάλει το χέρι της, ώστε να ξανασυναντηθούμε του χρόνου, μέσα και έξω από την εκκλησία, χωρίς μάσκες και άλλα συνωδά προβλήματα, ανταλλάσσοντας χειραψίες και ευχές -όπως κάναμε πάντα. Και, μάλιστα, με την υφαλοκρηπίδα μας αλώβητη και αμόλυπη. Προσευχηθείτε και εσείς, ώστε να πάρει δύναμη η προσευχή και να σκορπίσει κάθε κακό μακριά από μας και τον κόσμο ολόκληρο.

Μ.Π.

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟ «ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΤΗ»

Έφυγε από κοντά μας ο Χαράλαμπος Μπουρνάζος

Θλίψη στην τοπική κοινωνία των Χανίων, σκόρπισε η είδηση του θανάτου του ιστοριοδίφη Χαράλαμπου Μπουρνάζου.

Η κηδεία του έγινε το Σάββατο 8 Ιουνίου 2020, στις 12 το μεσημέρι από τον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Αρμένων Χανίων Κρήτης όπου εψάλη και ετάφη στο νεκροταφείο του Ι.Ν. Προφήτη Ηλία. Συλλυπητήριο ψήφισμα εξέδωσε το Ίδρυμα Βενιζέλος, καθώς και το Κοινωνικό Ίδρυμα «Αγία Σοφία», αναφέροντας πως «ο εκλιπών υπήρξε ένας σπουδαίος ιστορικός και μελετητής της νεότερης ιστορίας της Κρήτης. Στενός συνεργάτης και φίλος του

Κοινωνικού Ίδρυματος “Αγία Σοφία”, που με την προσφορά του τίμησε και εμπλούτισε το έργο του Ίδρυματος».

Για τον εκλιπόντα μίλησαν ο πρώην βουλευτής Σήφης Μιχελογιάννης, ο δάσκαλος- λογοτέχνης Βαγγέλης Κακατσάκης και ως εκπρόσωπος των «Χανιώτικων νέων», ο γενικός διευθυντής του Εθνικού Ίδρυματος Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος» και ο πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμένων Γιώργος Αβερκάκης. Παρόντες ήταν, εκτός των άλλων, ο και διευθυντής του Κοινωνικού Ίδρυματος «Αγία Σοφία» παπά – Μιχάλης Βλαβογιλά-

κης, ο αντιπεριφερειάρχης Χανίων Νίκος Καλογεράς, η τ. βουλευτής Χανίων Βάλια Βαγιωνάκη, ο πρώην δήμαρχος Αποκορώνου Γρηγόρης Μαρκάκης και εκπρόσωποι διαφόρων φορέων.

Οι φωτογραφίες του αφιερώματος προέρχονται από το αρχείο της εφημερίδας μας και το οικογενειακό αρχείο του Χαράλαμπου Μπουρνάζου.

Κείμενα σχετικά με τον θάνατο του Μπάμπη που δεν χώρεσαν στο σημερινό αφιέρωμα θα περιληφθούν στο επόμενο τεύχος.

Αποχαιρετισμός στον Χαράλαμπο Μπουρνάζο

**Βαγγέλης Κακατσάκης,
Χανιώτικα νέα, 6 Ιουνίου 2020**

Πλήρης ημερών έφυγε χτες, 5 Ιουνίου, για το μεγάλο ταξίδι ο γνωστός ανά το πανελλήνιο ιστορικός ερευνητής και ξεχωριστός πνευματικός άνθρωπος Χαράλαμπος Μπουρνάζος.

Ο Χαράλαμπος Μπουρνάζος γεννήθηκε το 1927 στους Αρμένους Αποκορώνου. Γονείς του ο Στρατής Μπουρνάζος, με καταγωγή απ’ τη Μυτιλήνη και η Ειρήνη Τσακιράκη, που είχαν και μια κόρη, την Άννα. Εδώ στους Αρμένους, κάτω από τη σκιά του περίφημου πλατάνου του Μπουρνάζου, που είδε κι άκουσε, εκτός των άλλων «κρυφομιλημάτων», σπουδαία συμβάντα της Κρητικής Ιστορίας, κι ήταν ένα απ’ τα αγαπημένα στέκια του Ελευθερίου Βενιζέλου, μεγαλώνει. Εδώ στο Σχολείο των Αρμένων θα μάθει τα πρώτα του γράμματα, πριν πάει για δύο χρόνια στα Χανιά, για να κάνει την Ε’ και Στ’ τάξη, στο Γυμνάσιο Βάμου και εν συνεχεία στην Αθήνα στην Πάντειο Σχολή (σημερινό Πάντειο Πανεπιστήμιο) που θα την τελειώσει το 1955. Ωστόσο έχει κάνει το χρέος του προς την πατρίδα «όπως οι προγονικές του αρετές» κατά δήλωση που είχε κάνει «του υπαγόρευσαν». Ήταν απ’ τα πιο ενεργά μέλη της ΕΠΙΟΝ την κατοχή και αργότερα εξορίστηκε στην Ικαρία και τη Μακρόνησο για τις ιδέες του. Δουλεύει πολύ από φοιτητής. Πάντα σε ρόλο ελεύθερου επαγγελματία. Ως λογιστής, ως σύμβουλος επιχειρήσεων, ως προϊστάμενος λογιστηρίων, ως προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών και κυρίως ως καθηγητής στις περίφημες σχολές «Κοντοράβδη». Ταυτόχρονα, ωστόσο, κάνει σπουδές «ελευθέρας βοσκής» (δικός του ο χαρακτηρισμός) στις μεγάλες βιβλιοθήκες των Αθηνών, στην Εθνική, στη Γεννάδειο και της Βουλής. Εκεί τον βρίσκουν, όταν τον χάνουν, και τον χάνουν συνεχώς. Να μελετά μανιωδώς τα πάντα, να ερευνά τις πηγές, να αποδελτιώνει κυρίως όσα έχουν σχέση με την όψιμη Τουρκοκρατία στην

Κρήτη και την Κρητική Πολιτεία. Κάποτε, πάντως, το 1963, βρίσκει τον χρόνο και παντρεύεται την, και συναδέλφισσά του, εκλεκτή της καρδιάς του, Χιώτισσα στην καταγωγή Άννα Χοϊνέ (γιος τους ο διαπρεπής ιστορικός Στρατής Μπουρνάζος... – όντως το μήλο κάτω από τη μηλιά) με την οποία μοιράζεται τα πάντα όλα. Παλιά του τέχνη, βέβαια, το γράψιμο, μια ζωή του «χειρογράφηματος» με το μολυβάκι και το σβηστήρι ανά χείρας, κάποια στιγμή αρχίζει να δημοσιεύει κιόλας. Στη «Φωνή του

Με τα ανίψια του, Νίνα, Χρυσάνθη και Γιάννη (παιδιά της αδελφής του Άννας και του Αντώνη Παπαμαρκάκη) και τον μπάμπη του, Κωστή Τσακιράκη, στους Αρμένους.

Αποκορώνου», στην εφημερίδα που έστησε για τους απανταχού Αποκορωνιώτες ο αξέχαστος Γιώργης Χαβρεδάκης, στο περιοδικό «Ιστορία εικονογραφημένη», διευθυντής σύνταξης του οποίου ήταν ο συμμαθητής του στο Γυμνάσιο Βάμου, σπουδαίος δημοσιογράφος και συγγραφέας, επίσης μακαρίτης σήμερα, Νίκος Αγγελής, στον «Οικονομικό Ταχυδρόμο», στα «Χανιώτικα νέα» των οποίων ήταν μέχρι τέλους και για πολλά χρόνια τακτικός συνεργάτης και βέβαια στην «Ελευθερόπολι» (επίσης μέχρι τέλους). Τη μικρή το δέμας, «τσιλιβίθρα» την έλεγε ο ίδιος, σπουδαία ωστόσο, τρίμηνη περιοδική έκδοση των Αρμενιανών. Κι εδώ, όπως και στα «Χανιώτικα νέα» άλλωστε... βρίσκει

τα πλατιά του. Σαν «Γέρω- Χαράλαμπος» στο «Γραμματσάκι του Γέρω», σαν «Χαράλαμπος Ελευθεροπολίτης» στη «Ροδαρά μας» σαν Χαράλαμπος του Ευστρατίου, στις «Χαρούμενες Ιστορίες» σαν «Χ.Μπ.», σαν... «Οδοιπορικό στον Αποκόρωνα του 1895», «Η Ελένη με τη μακρέ ποδάρα και η Ζεχρά η αλανιάρρα», «Ο Γουσταύος Φλουράνε, ο Αχιλλέας Ντε Γκράντι και τα ελεύθερα Χανιά», «Τα ευτράπελα της απογραφής του 1896», «Στη στράτα του Μουσσούρου, υπό καπνούς του πούρου», «Το αγλαόμορφον άλσος του Πλατανιά Χανίων το 1779», «Ένα αυτόγραφο κείμενο του Βενιζέλου», «Ο Γεώργιος Τσόντος στα χρόνια 1895-97» και «Ο κεφάτος μισογύνης Σουρής» οι τίτλοι κάποιων δημοσιευμάτων του. Ιδιαίτερα εντυπωσιακά «Τα Γραμματσάκια του Γέρω», που τελειώνουν με το υπέροχο «Φιλώ σας κατακούτελα- Γέρω Χαράλαμπος», για τα οποία έχει γίνει εδώ και χρόνια πρόταση απ’ τον ιδρυτή των «Χανιώτικων νέων» Γιάννη Γαρεδάκη να γίνουν βιβλίο, όπως και οι εκπληκτικές του «Φυλλάδες για τζοι Τούρκους στην Κρήτη». «Διδάσκαλο της Κρήτης» είχε ονομάσει τον Χαράλαμπο Μπουρνάζο, σε τιμητική εκδήλωση που είχε γίνει γι’ αυτόν στις 16 Σεπτεμβρίου 2011 στο Ίδρυμα «Αγία Σοφία» ο γενικός διευθυντής του Εθνικού Ίδρυματος Ερευνών και Μελετών Νίκος Παπαδάκης. Για όλα όσα έγραψε, κυρίως όμως για όλα όσα έπραξε και δίδαξε με το ύφος του που αντανάκλασε το ήθος του. Την αγάπη για τη γενέθλια γη (αξέχαστη η εκδήλωση που έκαναν γι’ αυτόν οι χωριανοί του στους Αρμένους στις 17 Αυγούστου 2012), την Κρήτη και την Ελλάδα. Ωραίος ως Έλληνας, μια ζωή ο Χαράλαμπος Μπουρνάζος.

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟ «ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΤΗ»

Χαράλαμπος Μπουρνάζος

Χρόνια πολλά, καλή φιλιά
είχα με τον Μπουρνάζο
από τις πιο καλές φιλιές
κι αυτή την λογαριάζω.

Πνευματικός εις τα Χανιά
απ' τους καλύτερους μας
από τους πιο σεβασμίους
και γεροντότερους μας.

Εκείνος που στου πνεύματος
ήτανε το σινάφι
εις την «Ελευθερούπολη»
άλλη φορά δεν γράφει.

Το «γραμματσάκι» ετέλειωσε,
όπως κι η «Ροδαρά μας»
εκείνος που τα έγραφε
δεν είναι πια κοντά μας.

Πάρα πολύ θα λείψουνε
τα όμορφα γραφτά του
αλλά κι η παρουσία του
και η ευγένειά του.

Στα «Νέα τα Χανιώτικα»
έγραφε εργασίες
και στην «Ελευθερούπολη»
ωραίες παρουσίες.

Σ' επιχειρήσεις σύμβουλο
και προϊστάμενό τους
όμως και κάποια έντυπα
τον ξέρανε δικό τους.

Το δυο χιλιάδες είκοσι
στις έξι Ιουνίου
εκείνος άνοιξε φτερά
για τόπους αιώνιους.

Στα ενενήντα τρία του
αυτός δεν ήταν νέος
μα όμως ως πνευματικός
ήταν πολύ ακμαίος.

Επέθανε και τάφηκε
το ακριβό του σώμα
μα τα σπουδαία ονόματα
δεν χάνονται στο χώμα.

Εύχομαι να 'ναι ελαφρύ
τ' Αρμενιανό το χώμα
που δέχτηκε στα σπλάχνα του,
του φίλου μας το πτώμα.

Κενό μεγάλο άφησε
στην περιφέρειά του
θερμά συλλυπητήρια
στην οικογένειά του.

Κανάκης Ι. Γερωνυμάκης

Χαράλαμπος Μπουρνάζος:

Εκείνο το «ευγενικό κεφάλαιο» του Αποκόρωνα...

Άνθρωπος ευγενής, γλυκός, στοχαστικός...

Ο αξέχαστος Χαράλαμπος Μπουρνάζος, «στεφανωμένος» με την άλω, ωραίων, μόνο ωραίων λόγων απ' όλους, αναχώρησε το φετεινό καλοκαίρι...

Κι' άφησε μια γλυκιά αίσθηση θλίψης, σ' όλους, που τον γνώριζαν πολύ, ή και λίγο, όπως εγώ...

...Τον γνώρισα, πριν από πολλά πολλά χρόνια, σε εκδήλωση του Ιδρύματος Ελευθ. Βενιζέλου, στα Ντουλιανά, αν θυμάμαι καλά...

Τον άκουγα για πρώτη φορά ως ομιλητή, και μου άρεσε εξαιρετικά, η θέρμη, η νεότητα και η δύναμη του λόγου του... Μιλήσαμε αρκετά, ένιωσα εκείνη τη γοητεία και την χαρά, να διδάσκεσαι από μίαν οντότητα, με συγκροτημένο πητικό κώδικα, και ευανάγνωστη λαϊκή κουλτούρα... Ήμουν και πολύ νεώτερη τότε...

Του μίλησα για μίαν αναφορά που συντηρούσα ευλαβικά από παιδάκι. **Τους Αρμενιανούς στην θύμησή μου.**

Εγώ παιδί μαγεμένο - που δύσιν του νησιού την Κίσαμο - από το νερό και το δρόσο, του πανέμορφου τόπου...

Σ'εκδρομή του σχολείου, είχα γνωρί-

Αθήνα, Φεβρουάριος 1980, σε εκδήλωση για τον «Ερωτόκριτο».

σει στα δέκα μου χρόνια τέλη δεκαετίας του πενήντα τους Αρμένους... Προορισμός ελκυστικός, της εποχής! Είχα κι'ένα μικρό κειμήλιο από αυτή την χαρούμενη, μοναδική εμπειρία! Μια φωτό, την οποία μου ζήτησε, και η οποία φιλοξενήθηκε σ' ένα τεύχος της «Ελευθερόπολης» τότε. Μάλιστα την αναζητώ, την νοσταλγώ, αλλά κάπου θα 'χει περιπλανηθεί αυτό το φύλλο...

Έκτοτε, είχα την ευκαιρία να τον ξανακούσω, να τον ξαναδιαβάσω, να τον ξαναχαιρετίσω...

Μου 'στελνε εξ' άλλου και την αγαπημένη του «Ελευθερούπολη», σφίζουσα όλες τις δυναμικές των Αρμένων, ανθισμένες

και μυρωδικές!

Τα καθέκαστα, οι χαρές και τα δάκρυα, τα ιστορημένα και γιορτασμένα, όλα, όλα, στην «Ε», με προσήλωσα στην Λαϊκή κουλτούρα της καρδιάς μας, της Νήσος, τ' Αποκορώνου...

Η Κρητική Συνείδηση, η γνώση, το χιούμορ του Χαράλαμπου Μπουρνάζου, ενός ευπατρίδη του νομού, πρωτίστως, είναι εδώ!

Η σκέψη του, που, με κομψότητα στο ύφος του, μπορούσε να παραχωρεί συνειρμούς με «λόγια τοπία», δίχως ν' απαλείφει την ανόθευτη αυθεντικότητα της λαϊκής έκφρασης, είναι πλουραλιστικά καταγεγραμμένη..., με ήθος, συνέπεια και καλοσύνη.

Ας έχει λοιπόν καλά ταξίδια, στις αναφορές και την νοσταλγία των αγαπημένων του, της συζύγου και του γιού του, αλλά και όλων... των πολλών, των ατέλειωτων ανθρώπων που τον αγαπούσαν, τον εκτιμούσαν, τον σέβονταν.

Φωτεινή Σεγρεδάκη,
Αύγουστος 2020

Προσφορά στην «Ελευθερόπολη» από τον κ. Οικονομόπουλο Α.Π.

Από τον κ. Οικονομόπουλο Α.Π., ομότιμο καθηγητή Πανεπιστημίου Κρήτης, Επίτιμο Πρόεδρο Συλλόγου Φρεδιανών Αττικής λάβαμε στις 15 Ιουλίου 2020 την ακόλουθη επιστολή, για την οποία και τον ευχαριστούμε.

κ. Γιάννη Σ. Τσακίρακη,
Εκδότη «Ελευθερόπολις»
Αγαπητέ κ.Τσακίρακη,

Πρόσφατα έλαβα την «ποιοτική» Ελευθερούπολη Απρ.-Ιουνίου 2020, από την οποία πληροφορήθηκα το θάνατο του προσφιλούς Χ. Μπουρνάζου, διακεκριμένου συγγραφέα

και έγκυρου ιστορικού. Σήμερα κατέθεσα στο Λογαριασμό της «Ελευθερόπολις» το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη του, μεταξύ άλλων, «στυλοβάτη και βασικού γραφιά» της εφημερίδας των Αρμένων.

Με την ευκαιρία, στο παραπάνω τεύχος της εφημερίδας υπάρχει και άρθρο «Ο Άγιος Νικόλαος», στη σελίδα 9. Στην αρχή του άρθρου ο συγγραφέας αναφέρει ότι «για τον Άγιο Νικόλαο (Αρμένων) κατά καιρούς δημοσιεύτηκαν στην Ελευθερούπολη τα παρακάτω κείμενα» (Φρεσκάκης 1900-1999, Τερεζάκης Μιχάλης 1912-

1983, Καλλιβρετάκη, Τερεζάκης Ιωάννης). Νομίζω ότι θα έπρεπε να προστεθεί και το απόσπασμα «Άγιος Νικόλαος» από το άρθρο στην Ελευθερούπολη του ιστορικού Χαράλαμπου Μπουρνάζου «οι Αρμένιοι μας μέσα από τις σελίδες των Χανιώτικων Νέων», σελίδα 6, φύλλο 37ο, Απρ.-Ιούνιος 2005.

Πολλούς χαιρετισμούς,
Οικονομόπουλος Α.Π.
Ομότιμος Καθηγητής Παν/μίου Κρήτης
Επίτιμος Πρόεδρος Συλλόγου
Φρεδιανών Αττικής

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟ «ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΤΗ»

Λίγα λόγια για τον Χαράλαμπο Μπουρνάζο...

Τα μάθια πλημμυρισμένα με δάκρυα, οι καρδιές μας γεμάτες με πόνο.

Χαράλαμπε, εγώ δεν θα μιλήσω με λεπτομέρειες για το διάβα της ζωής σου, την ιστορία σου την γνωρίζουμε όλοι. Σήμερα αποχαιρετούμε έναν λεβεντάνθρωπο, έναν άνθρωπο της ιστορίας και της αντίστασης, έναν άνθρωπο που έχει παλέψει πολύ στην ζωή του. Χαράλαμπε, είμαστε σήμερα όλοι εδώ και σε αποχαιρετούμε σε αυτό το τελευταίο σου ταξίδι που τελειώνει εδώ στο αγαπημένο σου χωριό, τους Αρμένους. Όταν μιλάγαμε στο τηλέφωνο και εσύ ήσουν στην Αθήνα πάντα

με ρωτούσες για τους αγαπημένους σου Αρμένους και τι κάνουν οι χωριανοί σου. Ήθελες να μαθαίνεις τα νέα του χωριού σου. Καλό σου ταξίδι εκεί που πας θα συναντήσεις πολλούς δικούς σου ανθρώπους, τους γονείς σου, τον γέρο Στρατή, ακόμα και τους δικούς μου γονείς που τους είχες μεγάλη αγάπη. Με τον ερχομό σου από την Αθήνα ανέβαινες στην πάνω γειτονιά του χωριού στο σπίτι μας και να λέτε ιστορίες του πολέμου και τόσα άλλα. Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αρμένων εκφράζει τα θερμά του συλλυπητήρια στην οικογένεια σου και ας είναι ελαφρύ το χώμα του

χωριού σου που θα σε σκεπάσει. Σας φιλώ κατακούτελα όπως μας έλεγες. Αιωνία σου η μνήμη, μας δίδαξες πολλά και μας άφησες άλλα τόσα για να σε θυμόμαστε πάντα. Καλό σου ταξίδι.

Ως πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμένων σε ευχαριστούμε για ότι έχεις προσφέρει και εσύ από μεριά σου για το χωριό μας και προσφέρουμε εις την μνήμη σου αντί στεφάνου 50 ευρώ στην ενορία Αρμένων.

Αβερκάκης Γεώργιος, Πρόεδρος Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμένων

Ομιλία του Σήφη Μιχελογιάννη στην κηδεία του Μπάμπη Μπουρνάζου

Ο Μπάμπης Μπουρνάζος ήταν ένας άνθρωπος του πνεύματος, των γραμμάτων, της διανόησης, της έρευνας της ιστορίας αλλά και του αγώνα. Συμμετείχε αφιερώνοντας ένα μεγάλο μέρος της ζωής του στην εποποιία του συναγωνισμού των ιδεολογιών.

Ο Μπάμπης άνθισε όχι μόνο στο ειδυλλιακό περιβάλλον των Αρμένων με τα νερά να τρέχουν συνέχεια στις πηγές τους, κατευθείαν από τα Λευκά Όρη, αγκαλιά με το χωροχρόνο και τα μεγάλα πλατάνια, αλλά άνθισε και στα ξερονήσια της εξορίας, εκεί στην ερημιά, ανάμεσα στην ερημιά και τα χαράκια, ακόμη και την ώρα των βασανιστηρίων.

Στην ζωή του κατάλαβε καλά και είδε από πολύ κοντά τι σημαίνει νίκη και τι σημαίνει ήττα. Έζησε στο πετσί του το "ουαί τοις πττημένοις". Με την πάροδο όμως του χρόνου ο Μπάμπης κατάλαβε πόσο κοντά είναι η νίκη με την ήττα, η επιτυχία με την αποτυχία, η ευτυχία με την δυστυχία, η υγεία με την αρρώστια και η ζωή με το θάνατο και πόσο γειτνιάζουν όλα αυτά.

Κατάλαβε πόσο οι θρίαμβοι των ιδεολογιών απομακρύνονται από την καθημερινή μας ζωή και μεταπίπτουν στην αρχή του ενός ανδρός. Κατάλαβε το ότι οι αγωνιστές που συμμετείχαν και διακρίθηκαν στον αγώνα για τον θρίαμβο μιας ιδεολογίας δεν είναι συνήθως αποδεκτοί στο να συμμετέχουν και στην τελετή του θριάμβου. Εμποδίζουν τον ένα αρχηγό να απολαύσει μόνος του τον θρίαμβο.

Τότε οι σοφοί των προσιόντων στο ποίημα του Καβάφη δεν μπορούν να ξεχωρίσουν πλέον ποια είναι η νίκη και ποια είναι η ήττα γι' αυτούς τους αγωνιστές. Για τον θρίαμβο ούτε λόγος πλέον.

Ο Μπάμπης ο Μπουρνάζος αφιερώθηκε με τα χρόνια στη μελέτη της ελληνικής και της παγκόσμιας λογοτεχνίας, ενώ κατέ-

γραψε με έγκυρο τρόπο ιστορικά γεγονότα της ιδιαίτερης πατρίδας μας, της Κρήτης. Επίσης έγραψε τα περίφημα άρθρα του στα Χανιώτικα Νέα, στην Ελευθερόπολη, στη Φωνή του Αποκόρωνα και αλλού.

Ο Μπάμπης έζησε πολλά χρόνια όχι μόνο στην πρωτεύουσα στην Αθήνα αλλά και στο όμορφο χωριό μας τους Αρμένους μελετώντας την ιστορία του αλλά και ζώντας τη σύγχρονη του εποχή.

Στους Αρμένους ο Μπάμπης είδε να περνούν δίπλα του ο Κριτοβουλίδης και ο Αναστασιάδης, κατανόησε τον αγώνα, την θυσία και την προσφορά τους, αλλά έζησε και τον γιατρό των Αρμένων και του Αποκόρωνα, τον Άγιο Παντελεήμονα της εποχής μας. Επίσης έζησε από κοντά και έγινε φίλος και με τους γνωστούς πολιτικούς του χωριού μας.

Προσωπικά του χρωστώ, την περαιτέρω, πέρα από τις σπουδές μου, μύησή μου στην ελληνική, την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια λογοτεχνία, ιδιαίτερα τη γαλλική και τη ρωσική, την κλασική αλλά και την σύγχρονη.

Θυμώμαι τις ατελείωτες ώρες που περάσαμε συζητώντας για το Σολωμό και τον Καβάφη, τον Ντοστογιέφσκι και

τον Τολστόι, τον Μπαλζάκ, τον Στανάλ και τον Ουγκώ, αλλά και τους νεότερους συγγραφείς.

Ο Μπάμπης ήξερε ότι η λογοτεχνία δεν ασχολείται μόνο με την μελέτη και την αποκάλυψη των παθών της ανθρωπίνης ψυχής και μόνο με τα όνειρα των ανθρώπων, αλλά ότι επίσης η λογοτεχνία συναγωνίζεται την ιστορία στην σωστή καταγραφή των πραγματικών γεγονότων.

Ένωθε ο Μπάμπης ότι ο άνθρωπος στέκεται στο μετερίζι του τη γη, ασχολείται και ζει το παρόν, σχεδιάζει το μέλλον αλλά ότι τον στοιχειώνει το παρελθόν που δεν ρυθμίζεται, δεν αλλάζει, δεν διορθώνεται. Ο γέγονε, γέγονε. Ο Μπάμπης όμως έπαιρνε από το παρελθόν όχι μόνο την εμπειρία που του έδινε, αλλά και τη δύναμη και τη σοφία της αυτογνωσίας.

Ο Μπάμπης έζησε τα πάντα στη ζωή του. Δεν ξέρω αν τη χόρτασε και δεν το πιστεύω αφού και ο Καζαντζάκης μας λέει ότι κανείς δεν την έχει ποτέ χορτάσει.

Όταν το 1980 πέθανε ο πατέρας μου, ο Μπάμπης για να τιμήσει τους αγώνες του και την προσφορά του στην εθνική μας αντίσταση έγραψε ένα ωραίο άρθρο, έναν επικήδειο με τον τίτλο «Μια μεγάλη λαμπάδα έσβησε».

Εγώ τώρα στέκοντας μπροστά στο φέρετρο του Μπάμπη Μπουρνάζου, λέω ότι μια αστραπή του πνεύματος, της διανόησης, της έρευνας της ιστορίας αλλά και του αγώνα, μιας ολόκληρης ζωής, έλαμψε στο στερέωμα και τώρα πέρασε, έφυγε από τον εφήμερο αυτό κόσμο για το υπερπέραν, τον άλλο κόσμο. Ας είναι αιωνία η μνήμη του. Να του ευχηθούμε όλοι μαζί καλό παράδεισο.

Πιστεύω ότι η γυναίκα του, η οικογένεια του, ο γιός του ο Στρατής που είναι σπουδαίος ιστορικός, θα τιμήσουν την κληρονομιά του.

Στο βήμα, Αύγουστος 1992. Δίπλα του ο γεν. διευθυντής του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», Νίκος Παπαδάκης.

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟ «ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΤΗ»

Από την Συνέλευση και Πρωτοχρονιάτικη πίτα του Συλλόγου «ο Κριτοβουλίδης» την Κυριακή 27 Ιανουαρίου 2008 στα γραφεία της Ομοσπονδίας Σωματείων Αποκορώνου.

Απόδοση τιμής στον Χαράλαμπο Μπουρνάζο για τη συμβολή του στην έκδοση της «Ελευθερόπολης».

Στα φοιτητικά χρόνια, με τον στενό του φίλο Νίκο Ανδρουλάκη.

Από τη Γενική Συνέλευση του Συλλόγου «ο Κριτοβουλίδης» στις 21 Ιανουαρίου 2007 στην αίθουσα της Παγκρητίου Ενώσεως.

Από την Γενική Συνέλευση και Πρωτοχρονιάτικη πίτα του Συλλόγου «ο Κριτοβουλίδης» στις 25 Ιανουαρίου 2009 στο ξενοδοχείο Crystal City.

Από τη Γενική Συνέλευση του Συλλόγου «ο Κριτοβουλίδης» στις 21 Ιανουαρίου 2007 στην αίθουσα της Παγκρητίου Ενώσεως.

Στο αμφιθέατρο του Δήμου Χολαργού στις 6 Φεβρουαρίου 2005, ο Χαράλαμπος Μπουρνάζος ομιλητής σε εκδήλωση του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Βενιζέλος».

Από την εκδήλωση του Συλλόγου Αρμενιανών «ο Κριτοβουλίδης» τον Δεκαπενταύγουστο του 1981 για την βράβευση αποφοίτων Λυκείου.

Από την εκδήλωση προς τιμή των γερόντων στο προαύλιο της Παναγίας στους Αρμένους, τον Δεκαπενταύγουστο 1980.

Από το χορό του Συλλόγου «ο Κριτοβουλίδης» στις 10 Δεκεμβρίου 1980, με τον γιό του Στρατή.

Ο χαρισματικός ομιλητής και χειριστής του λόγου μπροστά στο μικρόφωνο, κατά τη γιορτή των γερόντων.

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟ «ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΤΗ»

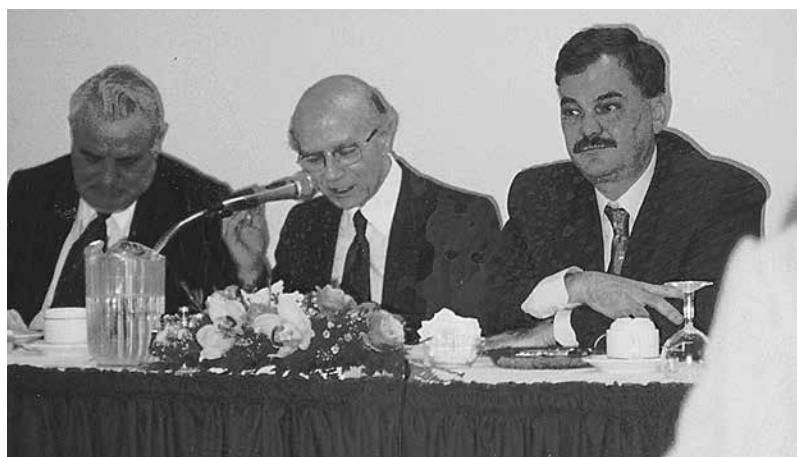
Από την αποσπερίδα που πραγματοποίησε ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αρμένων το καλοκαίρι του 2012. Από αριστερά ο Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Γιώργος Αβερκάκης, ο τιμώμενος Χαράλαμπος Μπουρνάζος και η σύζυγός του Άννα Μπουρνάζου.

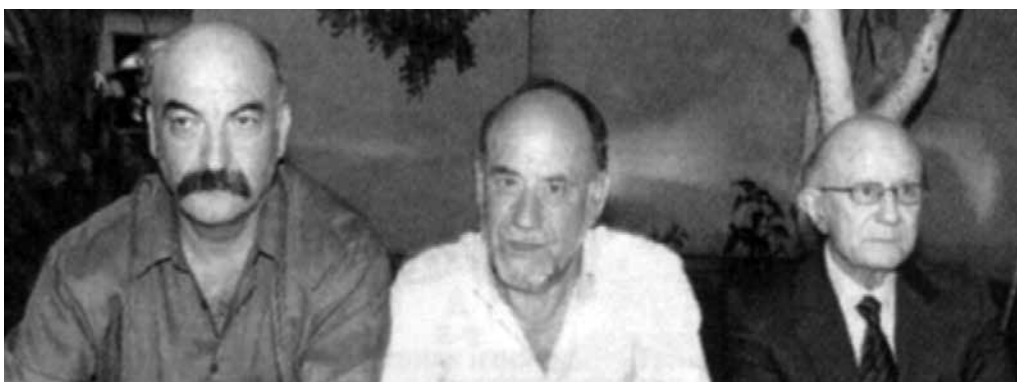
Από την Γενική Συνέλευση και Πρωτοχρονιάτικη πίτα του Συλλόγου «ο Κριτοβουλίδης» στις 16 Φεβρουαρίου του 2000 στην Παγκρήτιο Ένωση.

Από την παρουσίαση του βιβλίου του Στέφανου Φρεσκάκη «Οι Αρμένιοι στο παρελθόν», στην Αθήνα το 1992. Στη φωτογραφία διακρίνονται: από τα δεξιά οι αείμνηστοι Στέφανος και Γιώργος Φρεσκάκης. Στο βήμα είναι ο ομιλητής Χαράλαμπος Μπουρνάζος και στο πλάι του ο Γιάννης Χ. Τερεζάκης.

Από την Συνέλευση και Πρωτοχρονιάτικη πίτα του Συλλόγου «ο Κριτοβουλίδης» στις 20 Ιανουαρίου του 2002 στο Ξενοδοχείο Τιτάνια, ο Χαράλαμπος Μπουρνάζος διαβάζει το «Γραμματισάκι».

Από την εκδήλωση του Συλλόγου Αρμενιανών «ο Κριτοβουλίδης» στους Αρμένους το καλοκαίρι του 2008 στη μνήμη του Καλλίνικου Κριτοβουλίδη.

Από τη Γενική Συνέλευση του Συλλόγου «ο Κριτοβουλίδης» στις 21 Ιανουαρίου 2007 στην αίθουσα της Παγκρητίου Ενώσεως.

Από την εκδήλωση της «Ελευθερόπολης», στις 7 Απριλίου του 2002 στην Κρητική εστία προς τιμή του Κ. Κριτοβουλίδη με θέμα «Ο Κριτοβουλίδης και οι φυλλάδες για τσοι Τούρκους της Κρήτης» όπου ήταν κύριος ομιλητής ο Χαράλαμπος Μπουρνάζος.

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟ «ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΤΗ»

Μνήμη Χαράλαμπου Μπουρνάζου

Ο Χαράλαμπος Μπουρνάζος έζησε μια ζωή γεμάτη σε μία εποχή γεμάτη. Η γενιά του γεύθηκε την περιρρέουσα ατμόσφαιρα της μικρής κοινωνίας με τα παραδοσιακά μοτίβα, αλλά και της παγκοσμιοποιημένης που κυριάρχησε στις μέρες μας. Πρόλαβε να συνομιλήσει με τις μεγάλες μορφές των απελευθερωτικών αγώνων της Κρήτης, των Βαλκανικών Πολέμων, της Μικρασιατικής Καταστροφής, του Ελληνοϊταλικού Πολέμου, ενώ έδωσε πνευρό παρόν στην Εθνική Αντίσταση.

Ο ίδιος έζησε και ανατράφηκε στο ίδιο περιβάλλον, όπου στα χρόνια της επανάστασης του 1897 και της Κρητικής Πολιτείας, οι ναύαρχοι των Μεγάλων Δυνάμεων διασκέδαζαν την πλήξη τους, στο περίφημο εξοχικό που διατηρούσε στους Αρμένους ο πατέρας του Στρατής.

Μπολιασμένος από τις μεγάλες αυτές στιγμές της Κρήτης και του έθνους κατάφερε αργότερα να ζωντανέψει με την απaráμιλλη πένα του και τον επιστημονικό του λόγο μια πολυκύμαντη ιστορική περίοδο της Κρήτης.

Μέχρι τότε οι ιστορικές επέτειοι της Κρήτης περιορίζονταν σε δοξολογίες και επιμνημόσυνες τελετές. Η δική του παρέμβαση έδωσε το απαραίτητο ιστορικό βάθος και την επιστημονική τεκμηρίωση που έλειπε. Μεγάλοι ιστορικοί σταθμοί, όπως η Μεταπολιτευτική και η επανάσταση του 1897, χάρις στον Μπουρνάζο, απέκτησαν την πραγματική τους διάσταση. Αλλά και μεγάλες μορφές της ιστορίας μας, όπως ο

Κριτοβουλίδης, ο Βενιζέλος, ο Καλογεράς κ.α. μελετήθηκαν ή και αναδείχθηκαν με τη γραφίδα του. Μια γραφίδα που πέραν της ιστορίας και του τοπικού Τύπου, ήταν αναγνωρίσιμη και αποδεκτή και στα αθηναϊκά μέσα ενημέρωσης. Αξέχαστη έμεινε η «αλληλογραφία» του με τον Γιάννη Μαρίνο από τις στήλες του «Οικονομικού Ταχυδρόμου». Ήταν μία εντυπωσιακή παρέμβαση στα οικονομικά θέματα, απολύτως πειστική και προσγειωμένη για τα διαχρονικά προβλήματα της οικονομίας μας.

Σημείον αναφοράς για τον Χαράλαμπο ήταν, από τα μαθητικά του χρόνια, αλλά και μέχρι τον θάνατό του, το Γυμνάσιο Βάμου. Μοναδικό τότε στον Αποκόρωνα ευτύχησε να συμπεριλάβει στους κόλπους του κορυφαίους Αποκορωνιώτες που, υπό συνθήκες απόλυτης φτώχειας και απερίγραπτων στερήσεων, κατάφεραν να κερδίσουν επίζηλη θέση στην κοινωνία. Ο ίδιος, πριν από είκοσι χρόνια, με παρόντα τον μεγάλο ιεράρχη Ειρηναίο – μαθητή κάποτε του Γυμνασίου – σαγήνευσε με ένα αισθαντικό λόγο ένα ακροατήριο συγκινησιακά φορτισμένο από τις μαθητικές αναμνήσεις. Τότε διαπίστωσα τον θαυμασμό που έτρεφαν γενιές μαθητών στο πρόσωπό του.

Τον γνώρισα περισσότερο στην πρώτη Αποκορωνιώτικη Σύναξη το 1982. Τότε κάτω από τα ιστορικά πλατάνια του μαγευτικού του κήπου υποδέχτηκε του συνέδρους με μια εγκάρδια αποκορωνιώτικη φιλοξενία. Και ο Στρατής, ο γιος του, μικρός μαθητής ακόμα,

μας μίλησε για τον σπάνιο φυσικό πλούτο της Κρήτης. Μια ομιλία που πιστοποιούσε, ότι ο γιος βάδιζε στα χνάρια του πατέρα. Το 1987, στην έναρξη του Α΄ Παγκοσμίου Συνεδρίου Αποκορώνου, το Ίδρυμα «Αγία Σοφία», αναγνωρίζοντας την μεγάλη προσφορά του προς τον τόπο, τον όρισε κεντρικό ομιλητή του Συνεδρίου. Λίγα χρόνια αργότερα, με πρωτοβουλία του Ιδρύματος «Αγία Σοφία» συστάθηκε το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος». Με ομόφωνη απόφαση των ιδρυτών ο Χαράλαμπος Μπουρνάζος ψηφίστηκε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Η συμβολή του στα πρώτα βήματα του Ιδρύματος ήταν σημαντική. Ο ίδιος, λάτρης του Βενιζέλου, είδε το νέο Ίδρυμα ως μια ξεχωριστή συμβολή στην έρευνα και τη μελέτη του έργου και της εποχής του μεγάλου πολιτικού. Το Ίδρυμα έχει εξαγγείλει ήδη μια εκδήλωση αφιερωμένη στον εκλιπόντα.

Τελειώνοντας επιθυμώ να ευχαριστήσω την Άννα, τον Στρατή, τη Βασιλική, που υπό συνθήκες κορονοϊού, αποφάσισαν να εναποθέσουν το σκήνωμα του αλψμόνητου Χαράλαμπου στη γη των Αρμένων, σε ένα τόπο, σημαντικών γεγονότων και σημαντικών ανδρών, όπως υπήρξε και ο ίδιος.

Νικόλαος Εμμ. Παπαδάκης - Παπαδής
Γενικός Διευθυντής
Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών
και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος»

«Χαιρετώ σας κι αγαπώ σας» Θα μας λείψει πολύ!

Για την μεγάλη φυσιογνωμία του χωριού μας, θεωρώ χρέος μου να αναδείξω το μεγάλο κενό που άφησε η απώλειά του αείμνηστου, εγνωσμένου κύρους, πολυγαπητού, ιστορικού ερευνητή μας Χαράλαμπος Μπουρνάζου, που έφυγε από τη ζωή, στις 6 Ιουνίου 2020 σε ηλικία 93 ετών, αλλά αναπαύεται στο χωριό.

Χαράλαμπος Μπουρνάζος, απόφοιτος του Παντείου Πανεπιστημίου, οικονομολόγος – λογιστής αλλά και καθηγητής στις σχολές ΚΟΝΤΟΡΑΒΔΗ. Νεαρός τότε στο χώρο της αριστεράς, όπου παρέμεινε πιστός μέχρι και το τέλος της ζωής του, αλλά και δυνατός από τη δοκιμασία της εξορίας τα χρόνια εκείνα, αυτοδίδακτος ιστορικός μελετητής – ιστοριοδίφης που του οφείλουν πολλά οι νεώτερες γενιές. Από τα ιδρυτικά μέλη του «Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και Μελετών Ελευθέριος Βενιζέλος», διετέλεσε επί οκτώ 8 χρόνια μέλος του διοικητικού του συμβουλίου, με το ακούραστο πνεύμα και με ενεργό συμμετοχή στην ιχνηλάτιση της ιστορίας του

τόπου μας, όπου με αδιάσειστα τεκμήρια άφησε μια σπάνια παρακαταθήκη στους νεώτερους. Αλλά και νονός πριν από 41 χρόνια του συλλόγου μας το όνομα του οποίου δόθηκε και έγινε άμεσα αποδεκτό από τα τότε μέλη του διοικητικού συμβουλίου, χάρη στον Αρμενιανό αγωνιστή Καλλίνικο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗ. Ακόμη, σεβαστός γείτονας και οικογενειακός φίλος μας από τα τότε χρόνια της γιαγιάς μου και της μάνας του, είχα την τύχη να είναι και ο προσωπικός μου καθοδηγητής στα πρώτα βήματα της καριέρας μου.

Υπήρξε σπουδαίος τοπικός λόγιος, ερωτευμένος με τη γλώσσα του ποιητή Βιτσέντζου Κορνάρο, από τον οποίο δανείστηκε τη ντοπιολαλιά, κατέκτησε το σεβασμό και την αγάπη όλων, όσοι μπορούν να διακρίνουν τη σημασία και τη διάδοση της ιστορίας μας, θυσιάζοντας αμέτρητες ώρες από τη ζωή του στη μελέτη, τη διάδοση και τη διατήρηση των ιστορικών κειμένων της κρητικής ιστορίας, σατιρικών, λαογραφικών, θυμίζοντας τα ήθη και έθιμα του τόπου

μας. Η συμβολή του στη νεώτερη κρητική ιστορία ήταν τόσο αποτελεσματική, που ο λόγος του μετέδιδε το πάθος του, την αγάπη και τη λαμπρότητα της ψυχής του, σε αυτό που τόσο αγαπούσε!

Τακτικός συνεργάτης στην εφημερίδα μας «ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΣ», αλλά και στα «Χανιώτικα Νέα», τη «Φωνή του Αποκορώνου», αλλά και σε οικονομικά περιοδικά. Με ανυπομονησία περιμέναμε να διαβάσουμε τη μόνιμη στήλη του στην εφημερίδα μας, για την οποία πάντα φρόντιζε.

Θα μας λείψουν πολύ τα χαιρετίσματά του ένα ματσάκι ρόδα που «Της Ροδαράς τούτης τα ρόδα τα κορφολογά 'πό τα περβόλια της γραφής – ο Χαράλαμπος Ελευθεροπολίτης», οι μαντινάδες, οι αθιβολές, «λόγου χάριν Ερωτόκριτος», το «Γραμματσάκι του Γέρω Χαράλαμπος», η φράση του «χαιρετώ σας κι αγαπώ σας», καθώς και η ηρεμία και ζεστασιά των λόγων που σαγήνευαν και άφηναν όλους συγκινημένους, αλλά και

Συνέχεια στη σελίδα 11

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟ «ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΤΗ»

Χαράλαμπος Στρ. Μπουρνάζος

Ένας Σεμνός, υπέροχος άνθρωπος, που δεν είναι πια μαζί μας!

Πέμπτη, 4-6-2020, κοντά στο μεσημέρι, χτύπησε το τηλέφωνο. Ήταν η -επίσης σεμνή- σύζυγος του Χαράλαμπου, που με ρωτούσε αν μπορούσα να μιλήσω στον άνδρα της.

Φυσικά και απάντησα καταφατικά. Η γνώριμη, ήρεμη φωνή του Χαράλαμπου έφτανε στα αφτιά μου με κάποια δυσκολία, φορτωμένη με το βάρος του χρόνου, που αγέρωχα και περήφανα κουβαλούσε στους ώμους του για 90 και κάτι χρόνια.

«Μανώλη μου, τι κάνεις; Είσαι καλά»; με ρώτησε, όσο πιο φυσιολογικά μπορούσε. Αλλά η φωνή του δεν είχε τη συνηθισμένη άνετη ροή της, λες και τα καλώδια του τηλεφώνου εμπόδιζαν το πέρασμά της, μέσα από τα κυκλώματά τους.

Ανταλλάξαμε δυο λόγια αμοιβαίου ενδιαφέροντος και ύστερα, για να του δώσω δύναμη, έφερα την κουβέντα στον άξιο και βραβευμένο γιο του, τον Στρατή, που ακολουθεί, στα χνάρια του πατέρα του, ιστορικές έρευνες και άλλα συναφή θέματα. Αναφέρθηκα και στην καλόκαρδη και σεμνή γυναίκα του, την Άννα. Του θύμισα τα καλοκαίρια, που τον επισκεπτόμουν στο ωραίο τους σπίτι, με τα πανύψηλα πλατάνια και το καταπράσινο περιβάλλον, στην καρδιά των Αρμενίων. Τότε, που δεν προλάβαινα να φτάσω στο ανοιχτό καθιστικό της αυλής, και έτρεχε να φέρει φρέσκο παγωμένο νερό, από το ποτάμι που έρεε πάντα δίπλα στον αυλόκηπο του σπιτιού του. Και ώσπου να φτάσει το νερό στο στρογγυλό τραπέζι της αυλής, έφτανε και η Άννα με το τραταμέντο της στο δίσκο. Έγινε μια μικρή τηλεφωνική παύση, σιωπή αβάσταχτη, μα σύντομα άκουσα πάλι τη φωνή του. «Ναι Μανώλη μου, ήταν από τις ωραίες στιγμές, στην πορεία της ζωής μας», ψέλλισε με κάποια δυσκολία. «Αλλά τώρα οι Αρμένιοι μου φαίνεται πως αλάργεψαν πολύ

και δεν μπορώ να φτάσω στον ποταμό, να γεμίσω την κανάτα μου νερό. Αν πας εσύ για καλοκαίρι, πιες όσο μπορείς και για μένα». Του είπα ότι σύντομα θα κατηφόριζα προς την Κρήτη, αν δεν έβγαιναν νέοι περιορισμοί, λόγω κορωνοϊού. Ακολούθησε και δεύτερη σιωπή, αλλά πιο σύντομη αυτή τη φορά. «Χαιρέτα μου τους χωριανούς και καλά να περάσεις. Χάρηκα που σε άκουσα», μου είπε, επιστρατεύοντας τις δυνάμεις του και κλείνοντας έτσι την τηλεφωνική μας επικοινωνία...

Αυτά ήταν και τα τελευταία λόγια, που άκουσα από το στόμα του. Την επομένη, μάθαινα τα δυσάρεστα. Ο Χαράλαμπος δεν ήταν πια μαζί μας.

Τον είχα γνωρίσει από κοντά με την ίδρυση του «Κριτοβουλίδη». Σε κάθε μας συνάντηση, όλο και περισσότερο εκτιμούσα τις γνώσεις του και τον χαμηλών τόνων μειλίχιο χαρακτήρα του. Στα πρώτα χρόνια της ζωής του, τα δύσκολα, δεν τον ήξερα, για να αναφερθώ σ' αυτά, γιατί βιάστηκε να έρθει στη ζωή, πολύ πριν από μένα. Με τον «Κριτοβουλίδη», στο πρόσωπό του γνώρισα έναν άνθρωπο χαρισματικό, ακούραστο, γεμάτο ιδέες και προτάσεις, αλλά και ευαισθησίες. Εμπνεόμενοι από το ήθος και την απλότητά του. Ταπεινός και μετρημένος πάντα, έκανε ό,τι καλύτερο μπορούσε, χωρίς ποτέ να προσπαθήσει να δρέψει δάφνες για την προσφορά του. Στα πρώτα βήματα του συλλόγου μας, στο ΔΣ του οποίου έτυχε να συμμετέχω, συνεργαζόμασταν συχνά. Από τις καλές στιγμές της συνεργασίας μας, ξεχωρίζουν δύο. Η μία ήταν «Η Γιορτή των Γερόντων», στην υλοποίηση της οποίας είχε βάλει όχι μόνο δαχτυλάκι του, αλλά και την πέννα του. Δέστε στη φωτογραφία (η τελευταία της σελίδας 8) με τι προσοχή τον παρακολουθεί σύσσωμο το Προεδρείο του Συλλόγου,

όταν από μικροφώνου απευθύνεται στους γέροντες και τις γερόντισσες του χωριού μας, μετατρέποντας τα γραφτά του σε λόγια συγκινητικά για τους απόμαχους της ζωής. Η δεύτερη μεγάλη στιγμή της συμπεριφοράς μας στο Σύλλογο έχει σχέση με την έκδοση του πρώτου μας ημερολογίου, τις εικόνες του οποίου έντυσε αυτός με τα χαρισματικά του επιτυχημένα σιχάκια. Από τότε φαινόταν το μεράκι που είχε να μαζεύει λέξεις, να τις «πελεκά», να τις κόβει και να τις ράβει με άλλες, δημιουργώντας με αυτές ολοζώντανα σκηνικά. Στη δημιουργική πορεία της ζωής του, συνεργάστηκε με γνωστά έντυπα και εφημερίδες. Και όταν γεννήθηκε η εφημερίδα μας, η «Ελευθερόπολις», βρήκε άπλετο χώρο για να ξεδιπλώσει το συγγραφικό του ταλέντο, κάτω από διάφορα χαρακτηριστικά ψευδώνυμα, δίνοντας ξεχωριστό ενδιαφέρον στις σελίδες της. «Ελευθεροπολίτης» πραγματικός.

Αλλά αυτά είναι γνωστά σε όλους, και δεν χρειάζονται τη δική μου, απλοϊκή αναφορά. Γι' αυτό και στέκομαι μόνο στον «άνθρωπο» Χαράλαμπο Μπουρνάζο, που γνώρισα από κοντά, τον εκτίμησα και δεν θα τον ξεχάσω ποτέ.

Αγαπητή Άννα, αγαπητέ Στρατή, ας είναι οι ωραιότερες στιγμές της ζωής του το βάλαμο που θα σας βοηθήσει να αντέξετε τον πόνο του αποχωρισμού του. Για την ψυχή του, μην ανησυχείτε. Στον Παράδεισο, που σίγουρα θα βρίσκεται τώρα, υπάρχουν πολλά πλατάνια, στη σκιά των οποίων θα αναπαύεται. Και ίσως να συνεχίζει τα «γραμματσάκια» του γράφοντας πάνω σε άυλα χαρτιά, με ανεξίτηλο, αιώνιο μελάνι.

Μανώλης Ευθ. Πιπεράκης

Συνέχεια στη σελίδα 10

οι αναφορές του σε κείμενα του μεγάλου Εθνάρχη Ελευθερίου Βενιζέλου.

Ο σύλλογος και η εφημερίδα μας ήταν η μεγάλη του έννοια και αγάπη. Είμαστε υπερήφανοι για το έργο του και τον ευχαριστούμε πολύ!

Είναι αποτυπωμένος στη μνήμη μου ο τρόπος γραφής που πρότεινε για το στολίδι του συλλόγου μας, την εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΣ». Να τη στολίζουμε με μπορντούρες, να φέρνει κάτι από τα παλιά, με ωραίες φωτογραφίες, με παλιές θύμισες, αλλά και με νέα του χωριού, με κρητική διάλεκτο μαζί και με γλωσσάρι, ανεξαρτήτως πολιτικών πεποιθήσεων και

χωρίς διαφημίσεις.

Κάθε καλοκαίρι επισκεπτόταν το χωριό μας και ξεκουραζόταν κάτω από τους παχιούς ίσκιους των πλατάνων, στο σπίτι του δίπλα στον ιστορικό πλάτανο στους Αρμένους. Έτρεφε ιδιαίτερη αγάπη στους παλιούς Αρμενιανούς και τους ηλικιωμένους, γιατί μαζί εξιστορούσαν παλαιές ιστορίες και όταν τους συναντούσε έλαμπε το πρόσωπό του από χαρά.

Όσοι είχαν την πολυτέλεια να συνομιλήσουν μαζί του, ένοιωθαν την αστείρευτη πηγή των γνώσεων του και έφευγαν πλουσιότεροι, νοιώθοντας συγκίνηση και θαυμασμό από τη γλυκύτητα των λόγων του. Τυχεροί όσοι τον γνώρισαν!

Κατόρθωσε μέσω της συγγραφής του

να κερδίσει μια θέση στην αιωνιότητα, υπερνικώντας την πάροδο του χρόνου.

Εκ μέρους του συλλόγου εκφράζουμε τα ειλικρινή μας συλλυπητήρια στην οικογένειά του, την αγαπημένη του σύζυγο Άννα και το μονάκριβο γιό του Στρατή, στον οποίο έχει μεταδώσει την αγάπη του για την ιστορία και το χωριό μας και εύχομαι να παραμείνουν ζωντανές οι στήλες του αξιαγάπτου και αξέχαστου πατέρα του στον κρητικό τύπο, έστω και με διαφορετικές λεζάντες και υπογραφές.

Η Ταμίας του Συλλόγου Αρμενιανών
Χανίων Αττικής
«Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ»
Σοφία Ελευθ. Τερεζάκη

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟ «ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΤΗ»

Πέμπω σου ένα Γραμματσάκι

Αγαπημένε φίλε,

Πέμπω σου ένα γραμματσάκι!

Δε τολμώ να μιμηθώ τη δεξιοτεχνία και τη σοφία όταν γράφεις εσύ.

Γι' αυτό δε θα μακρηγορήσω.

Τα «γραμματσάκια σου» τα φυλάω στη βιβλιοθήκη μου και κάπου κάπου σε απολαμβάνω... Περιμένω ακόμη να επικοινωνήσεις μαζί μου... Για θυμήσου τι μου είπες πριν 10 μέρες που σε πήρα και τα 'παμε ένα χεράκι. Ήθελες να με πάρεις

εσύ. Περιμένω...σκέπτομαι μήπως πήγες στους Αρμένους να αναπνεύσεις αέρα και να πιείς νερό από την πηγή του Στρατή...

Εγώ θα σε βρω όπου και να 'σαι. Και θα γλακίσω να σε Ανταμώσω για να τα πούμε πάλι ένα χεράκι.

Δύσκολα μου ξεφεύγουν οι αληθινοί φίλοι ...και τότε άντε να μου πεις γιατί;

Δεν συνεχίζω, θα τα πούμε από κοντά.

Στη σύζυγο σου την αγαπητή μου Άννα παραγγέλνω να μη νοιάζεται: «Όπου και

αν είναι ζει μέσα στις ψυχές μας»...

Στο παιδί σου τον Στρατή εύχομαι να ζει με οδηγό το παρακάτω τετράστιχο:

Στα 90 περπατώ

Στα εκατό θα φτιάσω

Και τότε μόνο θα σκεφτώ

Αν θέλω να γεράσω.

Μπάμπη μου αγαπώ σε και φιλώ σε κατακούτελα.

Γιάννης Μπουντές

Όλοι θα θέλαμε να ήταν ψέμα

Περνούν οι μέρες γρήγορα. Το καλοκαίρι αλλιώς. Πέρασε χωρίς τον **Χαράλαμπο Μπουρνάζο**. Όλοι θα θέλαμε να ήταν ψέμα. Ιδιαίτερα όσοι δεν μπορέσαμε, για διάφορους λόγους ο καθένας, να τον αποχαιρετήσουμε, είναι πολύ δύσκολο να συνειδητοποιήσουμε την απουσία του.

Ο Χαράλαμπος Μπουρνάζος πέρα από την πνευματική προσφορά και την επιστημονική του κατάρτιση, άνθρωπος που συνδύαζε ήθος και γνώση, γλυκός και απλός, έτρεφε πολύ

μεγάλη αγάπη για το χωριό. Δεν ξέχναγε ποτέ τους ανθρώπους του και την εξαιρετική φυσικά ομορφιά του. Τον θυμάμαι, καθισμένο μπροστά στο γεμάτο βιβλία τραπέζακι της βεράντας του σπιτιού του, να λέει αγκαλιάζοντας με το βλέμμα του τον καταπράσινο κήπο: «αυτός είναι ο παράδεισος για μένα».

Άριστος γνώστης και χειριστής της γλώσσας, με τα γραπτά του ζωντάνεψε με τρόπο μοναδικό όχι μόνο τη ζωή αλλά και τους τύπους ανθρώπων, όπως οι πιο ηλικιωμένοι

τους θυμόμαστε: γονείς και παππούδες.

Ο Μπάμπης δεν θα λείπει μόνο από την Άννα, την εξαιρετική σύζυγό του και τον Στρατή, τον ισάξιο γυιό του. Θα μείνει αξέχαστος σε όλους όσοι είχαν την καλή τύχη να τον γνωρίσουν και να τον ακούσουν. Οι Αρμένιοι έχασαν ένα ανεκτίμητο παιδί τους. Ο ήλιος της Ελευθερόπολης λάμπει τώρα πια πολύ λιγότερο.

Τρίπολη

Μαίρη Πριπάκη - Κουντάνη

Χαράλαμπος Μπουρνάζος, ο Ελευθεροπολίτης

του **Βαγγέλη Κακατσάκη**, 12/6/2020

«Σώπα, δάσκαλε, ν' ακούσομε το πουλί!». Τούτη η φράση που όπως γράφει ο Νίκος Καζαντζάκης στο βιβλίο του «Αναφορά στον Γκρέκο» την είπε ο συμμαθητής του ο Νικολιός στον δάσκαλό τους, που τους είχε ζαλίσει τ'αυτιά με τις οξείες και τις περισπωμένες του, μου ήρθε στον νου, όταν άκουσα για πρώτη φορά ως ομιλητή τον Χαράλαμπο Μπουρνάζο. «Στα χρόνια της δυσκολίας και της ελπίδας», το θέμα του. Χαιρετισμός στο Α' Συνέδριο Αποκορωνιωτών στις 21 Αυγούστου 1987. Η ίδια φράση «σώπα, δάσκαλε, ν' ακούσομε το πουλί», ερχόταν πάντα στο μυαλό μου, κάθε φορά, όπου και αν τον ξανάκουγα και τον άκουσα πολλές, πάμπολλες φορές σε εκδηλώσεις του Κοινοφελούς Ιδρύματος «Αγία Σοφία», του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Βενιζέλος» και όχι μόνο. Όταν ανάστανε, όπως τους παλιούς συναξαριστές και τους βυζαντινούς αγιογράφους, μαζί με την κρητική ντοπιολαλιά, καπετάνιους των αρμάτων και των γραμμάτων, μνήμες και μνήματα, το πνεύμα και τη γύρη της ιστορίας, την αναπνιά του τόπου, έτσι όπως την αναδύουν, την αναδίδουν και την μεταδίδουν στους αιώνες οι παλιές καντουνάδες, απ' του Θε τον Κήπο μέχρι τη Δραπανοκεφάλια, αλλά και σ' όλη την Κρήτη, απ' τη μια άκρη της μέχρι την άλλη. Και βέβαια, εδώ στη γενέθλια γη, στους αγαπημένους του Αρμένους. Εδώ, όπου σήμερα τον αποχαιρετούμε να φεύγει για το άλλο ημισφαίριο της ζωής, «ωραίο ως Έλληνα», για να χρησιμοποιήσω τη φράση του

Νίκου Εγγονόπουλου απ' τον «Μπόλιβαρ».

Το ύφος είναι αντανάκλαση του ήθους, έχει πει ο Βυββον. Τα γραπτά μένουν και το μαρτυρούν. Το μπουρνάζειο ύφος είναι αντανάκλαση του μπουρνάζειου ήθους. Παλιά του τέχνη το γράψιμο. Μια ζωή «εμμανής του χειρογραφήματος», με το μολυβάκι και το σβηστήρι ανά χείρας, κάποια στιγμή αρχίζει να δημοσιεύει κιόλας. Στη «Φωνή του Αποκορώνου» στην εφημερίδα που έστησε για τους απανταχού Αποκορωνιώτες ο αξέχαστος Γιώργης Χαβρεδάκης, στο περ. «Ιστορία εικονογραφημένη», διευθυντής σύνταξης της οποίας ήταν ο συμμαθητής του στο Γυμνάσιο Βάμου σπουδαίος δημοσιογράφος και συγγραφέας, επίσης μακαρίτης σήμερα, Νίκος Αγγελής, στον Οικονομικό Ταχυδρόμο, στα «Χανιώτικα νέα», των οποίων ήταν για πολλά χρόνια, τακτικός συνεργάτης, και βέβαια στην «Ελευθερόπολη» την εφημερίδα των Αρμενιανών που ήταν η ψυχή της. Εδώ, όπως και στα «Χανιώτικα νέα» βρίσκει τα πλατιά του. Σαν «Γέρω Χαράλαμπος», στα «Γραμματσάκια του Γέρω», σαν «Χαράλαμπος Ελευθεροπολίτης», στη «Ροδαρά μας», σαν Χαράλαμπος του Ευστρατίου, στις «Χαρούμενες Ιστορίες» και ενίοτε μόνο με τα αρχικά του. Ιδιαίτερα εντυπωσιακά «Τα Γραμματσάκια του Γέρω» που τελειώνουν με το υπέροχο «Φιλώ σας κατακούτελα», για το οποίο έχει γίνει εδώ και χρόνια πρόταση απ' τον ιδρυτή των «Χανιώτικων νέων» Γιάννη Γαρεδάκη να γίνουν βιβλίο, όπως και οι «Φυλλάδες για

τοισι Τούρκους στην Κρήτη». Δάσκαλος του κρητικού ήθους στον αιώνα ο Χαράλαμπος Μπουρνάζος.

«Μηδέ γένος πατέρων αισχυνέμεν», μας παραγγέλνει ο θεός Ομηρος στην «Ιλιάδα» του, αμέσως μετά το περίφημο «Αιέν αριστεύειν και υπέροχον έμμεναι άλλων». Να μη ντροπιάζουμε τους προγόνους μας, η παραγγελιά του. Στο ίδιο μήκος κύματος και η παραγγελιά του Χαράλαμπου Μπουρνάζου του Ελευθεροπολίτη... Αυτήν την παρακαταθήκη μας αφήνει με τον βίο, χαρακτηριστικό του οποίου ήταν η άκρα σεμνότητα και την πολιτεία του. Ως Έλληνα που έκαμε το χρέος του προς την πατρίδα, όπως οι προγονικές του αρετές του υπαγόρευαν, ειρήσθω εν παρόδω ότι ήταν απ' τα πιο δραστήρια μέλη της ΕΠΟΝ, την Κατοχή και ότι αργότερα εξορίστηκε στην Ικαρία και στη Μακρόνησο. Και βέβαια με τις χιλιάδες των σελίδων που έγραψε. Ως σκαπανέας της τοπικής μας πατριδογνωσίας και πιστικός περβολάρης του λαϊκού μας πολιτισμού.

Ωσει παρών στους αιώνες, Χαράλαμπε Μπουρνάζο, Ελευθεροπολίτη!

Δραστηριότητες του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμένων

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αρμένων έπειτα από αρκετή σκέψη και έχοντας μόλις βγει από την περίοδο της καραντίνας, αποφάσισε να δημιουργήσει **το στεφάνι** που κοσμεί την πλατεία του χωριού μας. Καλώντας όλους τους χωριανούς και μαζεύοντας ότι λουλούδι είχε ο καθένας στην αυλή του πραγματοποιήθηκε και φέτος το στεφάνι μας! Ευχαριστούμε πολύ όλους όσους συμμετείχαν στην διαδικασία αυτή! Δυστυχώς όμως λόγω των περιοριστικών μέτρων δεν καταφέραμε να το κάψουμε, όπως γίνεται κάθε χρόνο, στην γιορτή των Κληδώνων στις 24 του Ιούνι. Αντ'αυτού πραγματοποιήθηκε το κάψιμό του ένα βράδυ στην πλατεία του χωριού, δίχως να ανακοινωθεί, αποφεύγοντας πιθανά προβλήματα συνωστισμού και τον πιθανό προγραμματισμό γλεντιού. Σεβόμενοι τα μέτρα και το πένθος του χωριού μας δεν πραγματοποιήσαμε κάποια εκδήλωση. Ευχόμαστε του χρόνου το πρωτομαγιάτικο

στεφάνι και το κάψιμο του να γίνει όπως έχει καθιερωθεί τόσα χρόνια!

Στα μέσα του καλοκαιριού, μη έχοντας πραγματοποιήσει κάποια εκδήλωση, ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αρμένων αποφάσισε να χαρίσει μια βραδιά στα παιδιά του χωριού μας. Οργάνωσε **βραδιά παραγκιόζη** το

Σάββατο 8 Αυγούστου στον προαύλιο χώρο της εκκλησίας της Παναγίας. Τηρώντας όλα τα μέτρα προστασίας και με τον προαύλιο χώρο γεμάτο παιδιά, ευχόμαστε οι μικροί μας φίλοι να το ευχαριστήθηκαν.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Ανακοίνωση Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμένων

*Πήρα μολύβι και χαρτί,
δεν ξέρω πως θα αρχίσω,
μα εσκέφτηκα το αρχικά,
να σας εχερετήσω!*

Γεια σας και εύχομαι όλοι να είστε με την υγεία σας καλά όπου και αν βρίσκεται ο καθένας είτε στο όμορφο χωριό μας ή στην Αθήνα ή σκόρπιοι σε όλη την Ελλάδα. Ακόμα και πέρα από τα σύνορα της πατρίδας μας. Το λοιπόν, γυρνώντας πίσω περίπου 15 χρόνια, το χωριό μας δεν είχε πολιτιστικό σύλλογο. Ζήλευα που τα άλλα χωριά με τους συλλόγους τους διοργάνωναν διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις και κάπως έτσι ξεκίνησα και εγώ. Φτιάξαμε μια προσωρινή διοικούσα επιτροπή και ξαναϊδρύσαμε τον Μορφωτικό Πολιτιστικό Σύλλογο Αρμένων, με πολλές δυσκολίες. Χωρίς χρήματα και με δικές μας εισφορές προς το ταμείο μας τα καταφέραμε και διοργανώνουμε κάθε χρόνο Χριστουγεννιάτικη γιορτή για τα μικρά παιδιά του χωριού μας και το κόψιμο της πρωτοχρονιάτικης πίτας του συλλόγου. Επίσης την γιορτή του Κλήδονα κάθε καλοκαίρι, κάθε χρόνο συμμετέχουμε με άρμα στο Καλυβιανό Καρναβάλι, εκδρομές και δραστηριότητες για τα παιδιά του χωριού μας. Σημαντική εκδήλωση για το χωριό και για εμάς τους ίδιους ήταν το 2019 με την μεγάλη συνάντηση με τον Καλλιτεχνικό Μουσικό Σύλλογο «Ο Χαρίλαος» με προσκεκλημένους 40 περίπου άτομα από τον Σύλλογο Κρητών Μεμβούρνης Αυστραλίας, μαζί με χορευτικό όπου πρωτοχορευτής τους έχει καταγωγή από τους Αρμένους και νιώσαμε ιδιαίτερη συγκίνηση και χαρά για αυτό. Στο τέλος της εκδήλωσης προσφέραμε παραδοσιακό κέρασμα

στους συλλόγους αυτούς σαν ευχαριστώ, το οποίο προσφέρθηκε από μια ομάδα 5 ατόμων του Διοικητικού Συμβουλίου. Και τα καταφέραμε.

Από τον Σεπτέμβριο του 2019 ξεκίνησαν στην αίθουσα του συλλόγου οι εξής δραστηριότητες: Χατζηδάκης Ηλίας - Krav Maga, Παπασηφάκης Σήφης - Παραδοσιακοί χοροί, Μπιτσαξής Δημήτρης - Jiu Jitsu (Κουρήτες), Τεκάκης Λεωνίδας - Tae kwon do και Μπάμπης Βαρουξάκης - Αερόμπικ. Στην διετία του το Διοικητικό Συμβούλιο αγόρασε καρέκλες, τραπέζια, πιάτα, και μαχαιροπήρουνα για τις ανάγκες των δραστηριοτήτων του συλλόγου. Φτιάχτηκαν πίνακες ανακοινώσεων ώστε να αποφευχθούν τα καρφώματα στον πλάτανο που κοσμεί την πλατεία του χωριού μας. Αυτό αποφασίστηκε έπειτα από υπόδειξη ειδικού δασολόγου ώστε να σωθεί ο πλάτανος, διότι αρρωσταίνει από αυτά.

Και φθάσαμε στο σήμερα, Αύγουστος 2020 που λήγει η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου να καλούμε όλους τους χωριανούς σε δύο γενικές συνελεύσεις χωρίς συμμετοχή. Δυστυχώς και ντρέπομαι για αυτό. Δυστυχώς ο Σύλλογος μας πήγαινε για κλείσιμο. Κάναμε ακόμα μια προσπάθεια με την τρίτη γενική συνέλευση, και πάλι η συμμετοχή ήταν πολύ μικρή, ώστε να καταφέρουμε να βρεθούν υποψήφιοι και να γίνουν οι εκλογές με μόνο στόχο και σκοπό να διατηρηθεί ο σύλλογος και να διατηρηθούν οι δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στην αίθουσα του Πολιτιστικού συλλόγου Αρμένων.

Καλό θα είναι και καλώ όλους τους Αρμενιανούς που διαβάζετε τώρα την επιστολή αυτή να έρθετε όλοι να αγκαλιάσετε

το Δ.Σ. του συλλόγου μας γιατί παλεύει για το καλό του χωριού μας.

Δεν δέχομαι σχόλια και ειδικά υβριστικά μηνύματα από άτομα που ποτέ δεν συμμετέχουν στον Σύλλογο μας, να μας κουβεντιάζουν βρίζοντας σε στυλ καφενεϊού τον Σύλλογο αλλά και εμάς προσωπικά.

Υ.Γ. Λυπούμαστε ιδιαίτερα που ένας χωριανός μας, ο οποίος ασχολείται και ο ίδιος με πολιτιστικά δρώμενα, είχε κάποιες διαφορές ίσως με εμάς τους ίδιους και με τον σύλλογο, κατέφυγε στο Αστυνομικό Τμήμα Βρυσσών καταγγέλοντας τον πρόεδρο και τον σύλλογο, για πράγματα που το Δ.Σ. του συλλόγου δεν γνωρίζει και δεν είναι στην αρμοδιότητα του.

το Δ.Σ.

Οι εκλογές του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμένων πραγματοποιήθηκαν την Κυριακή 30/08/2020 και

Ανέδειξαν νέο ΔΣ το οποίο συγκροτήθηκε ως εξής:

Πρόεδρος: **Αβερκάκης Γεώργιος**
Αντιπρόεδρος: **Μαλεκάκης Βασίλης**
Γραμματέας: **Πετρουλάκη Αβερκάκη Στεφανία**
Ταμίας: **Χατζηδάκης Ηλίας**
Μέλος: **Πατεράκης Γιάννης**
Μέλος: **Ραλλίου Ελένη**
Μέλος: **Τσιτσιρίδης Χρήστος**

Το νέο διοικητικό συμβούλιο ευχαριστεί όλους όσους ήρθαν και ψήφισαν και στήριξαν τον σύλλογο, για εμάς δεν τίθεται θέμα σταυρού μας ενδιαφέρει πιο πολύ η συμμετοχή και ελπίζουμε την επόμενη φορά να έχουμε περισσότερη στήριξη από τους χωριανούς μας.

Αυτοί που φεύγουν...

Πέθανε στα Χανιά και ετάφη στις 6 Ιουλίου 2020 στο νεκροταφείο του Ι.Ν. Αγίου Λουκά, ο **Ευτύχιος Πετρουλάκης**, ετών 81. Ο Ευτύχιος ήταν σύζυγος της Ειρήνης Πετρουλάκη (το γένος Τερεζάκη).

Πέθανε στην Αθήνα όπου και ετάφη στις 15 Απριλίου 2020, ο **Μαρινάκης Νίκος** του Γεωργίου ετών 86. Ο Νίκος ήταν σύζυγος της Ματίνας και πατέρας του Γιώργου και του Βαγγέλη.

Η «Ελευθερόπολις» εκφράζει τα θερμά της συλλυπητήρια σε όλους τους συγγενείς.

Δωρεές στην Ενορία Αρμένων

Προσέφεραν στην ενορία Αρμένων:

Τα τέκνα της **Στυλιανής Καλούδη, Μανώλης και Φανή, 100€** υπέρ αναπαύσεως της ψυχής της μητέρας τους, ο **Κώστας** και η **Ρένα Ζουμπάκη 50€** εις μνήμη της μητέρας τους, ο **Στρατής Μπουρνάζος 100€** εις μνήμη του πατρός του, ο **Πολιτιστικός Σύλλογος Κριτοβουλίδης 50€** εις μνήμη του **Χαράλαμπου Μπουρνάζου, ο Βασίλης Χαλβαδάκης 200€** εις μνήμη του αδελφού του **Αντώνη**.

Το εκκλησιαστικό συμβούλιο τους ευχαριστεί όλους.

Από τον Μιχάλη Μπολανάκη

Στους απανταχού της γης Αρμενιανούς πολλά χαιρετίσματα από καρδιάς και να είστε πάντα καλά. Και μαζί με τους χαιρετισμούς στέλνω μια μικρή βοήθεια 200 δολάρια στην εφημερίδα «Ελευθερόπολις» που τόσο αγαπάμε!!

Να 'μωνα νύχτα λαμπερή
με άστρα στολισμένη
θα πέρνανε παρηγοριά
του κόσμου οι πονεμένοι.

Μιχάλης Μπολανάκης,
Μόντρεαλ Καναδά

Ο «δαίμων» του τυπογραφείου

Ο δαίμονας μας μπερδεψε στο προηγούμενο τεύχος, και έβαλε άλλη φωτογραφία στη σελίδα 12 αντί της σωστής. Δημοσιεύουμε επί το ορθόν το εξώφυλλο του βιβλίου του Νικόλαου Εμμ. Παπαδάκη (Παπαδή): «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ», το οποίο παρουσιάσε στο προηγούμενο τεύχος μας η Πόπη Γαβριλάκη-Λαμπρινέα.

Μνήμη Αντώνη Χαλβαδάκη Όλα, όσα δεν γνωρίζατε

Διπλή ήταν η θλίψη στο χωριό στις 6 Ιουνίου 2020. Για το μακρινό ταξίδι έφυγε ένας ακόμα διαλεκτός, αγαπητός νέος του χωριού μας, σε ηλικία 57 ετών, ο πρσός Αντώνης Χαλβαδάκης, ο αγαπητός στην παρέα και στα μικρά γλέντια του καφεναείου, αδελφός του Βασίλη Χαλβαδάκη.

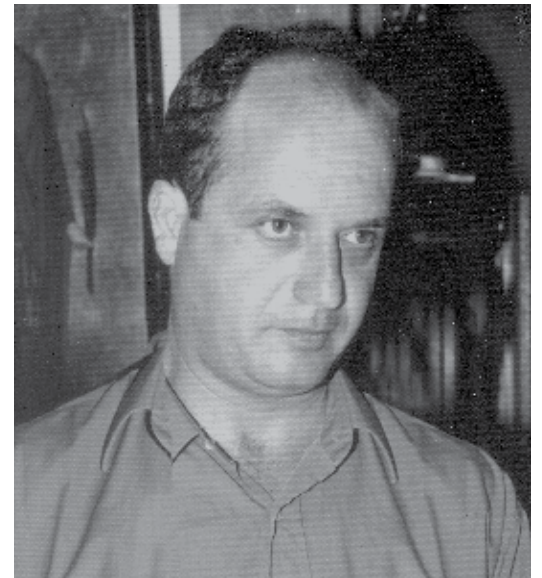
Η τύχη δεν του επέτρεψε να αποκτήσει δική του οικογένεια, αλλά όλη η οικογένεια του αδελφού του και όλοι οι φίλοι και συνεργάτες του, του συμπαραστάθηκαν στην τόσο σύντομη περιπέτεια της υγείας του.

Ο αποκαλούμενος στο χωριό «αρχαιολόγος», που προσελήφθη αρχικά και εκπαιδεύτηκε ως τεχνίτης σε Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα στο τμήμα Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων της Εφορίας Αρχαιοτήτων Χανίων, παρέμεινε στη συνέχεια επί 34 συναπτά έτη και εργάστηκε ως τεχνίτης αναστηλώσεων, συντηρητής μνημείων και εκκλησιών, ακόμα και του φρουρίου Φιρκά.

Τον ηρεμούσε η φύση, τα ζώα και η βιοκαλλιέργεια. Στον ελεύθερο χρόνο του διατηρούσε μεγάλο αριθμό αιγοπροβάτων, που κυρίως τα πρόσφερε ως δώρα στις χαρές συγγενών και φίλων του, αλλά και κάθε χρόνο στην εκκλησία του Αγίου Αντωνίου.

Παράλληλα, ήταν λάτρης της βιοκαλλιέργειας -πιστοποιημένος ελαιοπαραγωγός επί δεκαπέντε έτη, ο μοναδικός στους Αρμένους. Ευαίσθητος στην προστασία του περιβάλλοντος, σε καλλιέργειες χωρίς φυτοφάρμακα, σχολαστικός στην καθαριότητα της γης, που με τόσο αγάπη καλλιεργούσε.

Ο ρομαντικός χαρακτήρας του φαινόταν

όταν πάντα προσέφερε δώρα, λουλούδια ή αρνιά στολισμένα με λουλούδια και πάντα βιβλία και παραμύθια στα μικρά παιδιά. Του άρεσαν οι παραδόσεις, οι χαρές στους πρόγamos και ήταν παρών σε όλες οι γιορτές των εκκλησιών. Βοηθούσε πολύ φτωχές οικογένειες, χωρίς όμως αυτό να γίνεται γνωστό.

Η αναγνώριση του κόσμου και τα καλά λόγια που όλοι έχουν να πουν για τον αείμνηστο Αντώνη, αποτελούν μεγάλη παρηγοριά για τον αγαπημένο του αδελφό Βασίλη, τη νύφη του Σούλα, που τόσο εκτιμούσε αλλά και τις αγαπημένες του ανηψιές Ασπασία και Κατερίνα, που έτρεφαν αμοιβαία αισθήματα λατρείας και αγάπης στο πρόσωπό του.

Σ.Τ.

Μαίρη Πριπάκη-Κουντάνη, συγχαρητήρια για την «ανταπόκριση»

Διαβάζοντας στο προηγούμενο τεύχος την αναφορά σου στην αποχώρηση των Γερμανών από τα χωριά μας, είχα την εντύπωση ότι διάβαζα την αφήγηση προικισμένου πολεμικού ανταποκριτή. Δεν είναι μόνο τα γεγονότα που αφηγείσαι, από εκείνο το συγκλονιστικό για την Ελλάδα γεγονός, αλλά και ο στολισμός του με χρώματα και δαντέλες, με εικόνες, ήχους και χωρογραφίες. Τόσο ζωντανά, όλα αυτά, που νόμιζα ότι ήμουν παρών και εγώ μαζί σου, σ' εκείνη τη γιορτή, ενώ στην πραγματικότητα, εκείνες τις στιγμές, έψαχνα να βρω τον δρόμο προς την έξοδο, που θα με οδηγούσε στο φως της ζωής...

Την ιστορία της αποχώρησης την είχα ακούσει αμέτρητες φορές από τη μητέρα μου, η οποία -παρά τις συστάσεις της μαμάς να μην το κουνήσει από το σπίτι- είχε κατεβεί και αυτή στην πλατεία, για να δει την αποχώρηση του νικημένου εχθρού

και να συμμετάσχει στο πανηγύρι για την «Ανάσταση» της Ελλάδας. Αλλά δεν θυμάμαι να μου είχε αναφέρει ποτέ για το χορό που έστησαν οι γέρο-βρακοφόροι μας, στο τέλος της γιορτής. Ευτυχώς, εσύ μας τον περιέγραψες τόσο παραστατικά, που με συγκίνησες ιδιαίτερα. Αλλά, και με έκανες να ζηλέψω λιγάκι, γιατί, για μία μέρα καθυστέρησης στην άφιξή μου στον κόσμο αυτό, έχασα το μεγάλο εορταστικό γεγονός. Όμως, όπως μας το μετέφερες εσύ, μέσω της εφημερίδας μας, το έζησα και εγώ τώρα, σε όλο του το μεγαλείο. Κι αν έχουν περάσει 75 ολόκληρα χρόνια από τότε.

Μαίρη Πριπάκη-Κουντάνη, καλή μου γειτόνισσα, σε συχαίρω ειλικρινά και σε ευχαριστώ από την καρδιά μου για το δώρο που μου έκανες!

Μανώλης Ευθ. Πιπεράκης

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟ «ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΤΗ»

Συνέχεια από τη σελίδα 1

(το βενιζελικό σκουφάκι πάντα πολύτιμη μνήμη) και αριστερός: στη στάση, στην ψήφο και, πάνω απ' όλα, στην ψυχή.

Με συνεξόριστους στη Μακρόνησο.

Κι έπειτα, από τη δεκαετία του 1950 και μετά, ο αγώνας για το μεροκάματο, χωμένος ολημερίς στα κατάστιχα, να κάνει «αθροίσεις σε χοντρά λογιστικά βιβλία». Με πόση προσπάθεια και έφεση, αυτός, ένα παιδί από τους Αρμένους, «φανατικό για γράμματα» –και τούτη ήταν η μοναδική του προίκα– κατάφερε και έγινε ο αυτοδίδακτος ιστορικός και ο σπουδαίος τοπικός λόγιος, που κατέκτησε τον σεβασμό και την αγάπη των συντοπιτών. Για τα διαβάσματά του, τα απέραντα διαβάσματά του (από τους «Αθλίους» του Ουγκώ, που έλεγε ότι διαπαιδαγώγησαν τους νέους του Μεσοπολέμου στα ιδανικά της ελευθερίας, τον Μπαλζάκ, τον Σταντάλ και τους Ρώσους κλασικούς, μέχρι τον Ερωτόκριτο, τον Κωνσταντίνο Θεοτόκη, τον Σεφέρη και τη γενιά του τριάντα) για τα πάμπολλα γραψίματά του, ιστορικά, κρητικά, κρητολογικά και σατιρικά: το «Γραμματσάκι» και τη «Ροδαρά» εδώ, τη «Χαρούμενη Ιστορία» στα «Χανιώτικα Νέα», κείμενα για τον «δεσπότη Ειρηναίο Γαλανάκη» και την Ενετοκρατία στη «Φωνή του Αποκορώνου». Και ακόμα, σατιρικά «για το γάιδαρο που ξέβαψε», τον «κινηματογράφο και το θέατρο του Ξύδης», τον «ντανά που ελύσσιαξε κι έλυσε», αισθαντικά για το Γυμνάσιο του Βάμου, μελέτες για τις «Φυλλάδες για τσοι Τούρκους της Κρήτης» και για τον χωριανό μας, τον σπουδαίο αγωνιστή και ιστορικό Καλλίνικο Κριτοβουλίδη, που κρατούσε από τη γενιά των Μαραγκουδάκηδων.

Για μένα, βέβαια, ήταν και θα είναι πάντα «ο μπαμπάς». Εκείνος που με έκανε να αγαπήσω τα βιβλία και τα αστεία, το σκώμμα και τις φάρσες – πολλές όμως. Που μου διάβαζε κάθε βράδυ, προτού μάθω εγώ να διαβάζω. Η φωνή του αντηχεί ακόμα σ'

αυτιά μου, να αναγνώθει τον «Ραϊνέκε Φουξ» του Γκαίτε, σε μετάφραση Ι.Ν. Γρουπάρη, στην έκδοση του Ελευθερουδάκη του Μεσοπολέμου:

«Είχεν έρθει η Πεντηκοστή, η χαριτωμένη η γιορτή. Ο Νόμπελ, ο βασιλιάς, συγκαλεί την Αυλή του, κι οι καλεσμένοι του υποταχτικοί Δεκαετία του 1960. τρέχουν με μεγάλη σπουδή: από κάθε μέρος και μεριά φτάνουν πολλά σημαντικά πρόσωπα: ο Λίτκε, ο γερανός, κι ο Μάρκαρτ, η κολοιακούδα, κι όλοι οι καλύτεροι». Λείπει μονάχα ένας: «Ο Ραϊνέκε, η αλεπού η κατεργάρα! που από τα πολλά του κακουργήματα δεν παρουσιάστηκε».

Από το ένα βράδυ στο άλλο, τον Ραϊνέκε διαδεχόταν ο «άρκουδας» Λουλού-Πουφ του Α.Α. Μιλν, στη μετάφραση της Λίνας Κάσδαγλη: «Μια φορά κι έναν καιρό, έναν πολύ μακρινό καιρό, ας πούμε την περασμένη Παρασκευή, ο Λουλού-Πουφ ζούσε ολομόναχος σ' ένα δάσος υπό το όνομα Χασομερίδης. –Τι θα πει “υπό το όνομα;” –Θα πει ότι είχε τ' όνομα γραμμένο πάνω στην πόρτα του με χρυσά γράμματα, κι αυτός καθόταν από κάτω».

Και μετά βόλτες στον Εθνικό (και όχι βέβαια Βασιλικό – άπαγε της βλασφημίας!) Κήπο, παρέα με τα λούτρινα ζώα, τον Ραϊνέκε, τον Πουφ και τον σκύλο Βάκερλο, να κάνουμε αναπαράσταση των αφηγήσεων. Χρόνια και χρόνια στο σπίτι στο Παγκράτι, στον δρόμο με το θρυλικό όνομα «Αρχύτα», που ήταν πηγή για τόσες παρεξηγήσεις και γέλια, καθώς στο άκουσμα «Αρχύτα» ο συνομιλητής αναπνδούσε ανακράζοντας, με μαθηματική σχεδόν ακρίβεια: –«Πώωωωως;!!» –«Αρχύτα 11!» –«Πώς είπατε;» –«Αρχύτα με ύψιλον», θα έκοβε επιτέλους τον γόρδιο δεσμό δίνοντας τη λύση του σατιρικού (με γιώτα) δράματος ο Μπάμπης, υπομειδιώντας. Η σκηνή, σαν βγαλμένη από γκαγκ κωμωδίας, επαναλήφθηκε πανομοιότυπη, όταν έδινα, εγώ πια, τη διεύθυνση στο γραφείο κηδειών: –«Αρχύτα 11» –«Πώωωωωως;!!» κλπ. κλπ..

Και τα καλοκαίρια, τα αξέχαστα μεγάλα καλοκαίρια στο χωριό, ζευγάρι αχώριστο και αγαπημένο, για μια ολόκληρη τη ζωή με τη μητέρα μου την Άννα, που έγιναν έτσι και δικό της χωριό οι Αρμένιοι. Με πόση χαρά υποδέχονταν μαζί τους φίλους, με την Άννα οικοδέσποινα, να έχει το γενικό πρόσταγμα, να ετοιμάζει τον κήπο, να επιδίδεται στην αξεπέραστη μαγειρική της, να φροντίζει το τραπέζι - τα πάντα. Στον κήπο του παραδείσου, κάτω απ' τους ίσκιους τους πλατιούς των φοβερών πλατάνων», όπως έγραφε ο Σουρής, δίπλα στα βαρέλια με τον «αρχαίο οίνο» και τα

πιθάρια. Θα το πω με τους στίχους του Σεφέρη, που μου είχε μάθει να απαγγέλλω:

«Εδώ είναι τα τρεχάμενα νερά
εδώ είναι ο κήπος
εδώ βουίζουν οι μέλισσες
μες στα κλωνάρια
και κουδουνίζουνε
στ' αυτιά ενός βρέφους
και ο ήλιος νά!
και τα πουλιά του παραδείσου
ένας μεγάλος ήλιος
πιο μεγάλος απ' το φως».

Σταματάω εδώ. Σας ευχαριστούμε, από την καρδιά μας, και εγώ και η μητέρα μου, η Άννα, όλους και όλες σας, που τον αγαπήσατε τόσο. Θα κλείσω, όπως ξεκίνησα: μνημονεύοντας τον λόγο της μάνας του, της Ειρήνης (το γένος Τσακιράκη), που τον είχε πει, όταν εσείς, χωριανοί του και χωριανοί μου, τον τιμήσατε, τον Αύγουστο του 2012. Έλεγε λοιπόν τότε ο Χαράλαμπος:

«“Να πάω, παιδί μου, στο χωριό, ν' ακούσω το γέλιο των χωριανών μου”. Τούτο το γέλιο σας, χωριανοί μου, είναι και για μένα η χαρά κι η παρηγοριά μου, το ατίμητο αγαθό της ψυχής μου: φάρμακο στο φαρμάκι που μας ποτίζουν οι δίσεκτοι χρόνοι που ζούμε, καθέναν μας χωριστά και την πατρίδα ολόκληρη. Και το φαρμάκι που μου φαρμακώνει την ψυχή κάθε καλοκαίρι που επιστρέφω στην ευλογημένη τούτη πατρίδα είναι πως δεν τ' ακούω πια το γέλιο των παλιών μου χωριανών,

Με την αγαπημένη του γυναίκα, Άννα, στους Αρμένους, 2004.

καθώς εφύγανε και κατοικούνε τώρα στους Απάνω Αρμένους των Ουρανών, παρά δήμον ονειρών, παρά δήμον ονειρών, ένθα ως δίκαιοι εν ταις σκηναίς των δικαίων αναπαύονται.

Και καθώς η ψυχή μου ανοίγει οσονούπω πανιά για το ταξίδι που δεν έχει γυρισμό, έχω αφήσει παραγγελιά στη γυναίκα και το παιδί μου να φέρουν το σκηνώμα μου να τ' αποθέσουν στο κοιμητήριο του Προφήτη Ηλία, πλάι στους γονείς, την αδελφή μου Άννα και τους άλλους μισεμένους χωριανούς. Και στο πανηγύρι του Αγίου, ν' ακούγω το γέλιο σας, χωριανοί μου, ν' αγάλλεται η ψυχή μου και να φτερουγίζει σε τούτους τους τόπους, μάτια μου, που μοιάζουν του Παραδείσου».

Έτσι ήθελε, έτσι έπρεπε, κι έτσι έγινε.

Στρατής Μπουρνάζος

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΣ

Στις 30 Αυγούστου, στο ναό της Αγίας Τριάδας στη Γλυφάδα, έγινε ο γάμος της **Ευαγγελίας (Βάλιας) Πιπεράκη**, κόρης του Μανώλη και της Αλέκας Πιπεράκη. Γαμπρός ο **Στυλιανός Γιαννετάκης**, του Εμμανουήλ και της Ελένης, με Χανιώτικη καταγωγή. Τους ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Η **Μαρία Μουλλά**, σύζυγος του **Μιχαήλ Καλλιτσάκη**, που κατοικούν στην Θεσσαλονίκη, γέννησε ένα υγιέστατο αγοράκι στις 21/3/2020. Ο Μιχάλης είναι γιος του Γεωργίου Καλλιτσάκη και της Ελένης Αβερκάκη.

Τους ευχόμαστε να τους ζήσει, να είναι υγιές και καλότυχο!

Στήριγμα γονείς και καθηγητές

Η **Μιχαέλα Νικολαράκου**, κόρη του Γιάννη Νικολαράκου και της Δήμητρας Παράσχου, έχοντας συγκεντρώσει 18.075 μόρια πέρασε στη Σχολή Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. «Η χρονιά που πέρασε ήταν δύσκολη. Σίγουρα θα θυμόμαστε την παγκόσμια πανδημία και την καραντίνα, αλλά και το πολύ διάβασμα και τη δουλειά που κάναμε», ανέφερε η Μιχαέλα, τονίζοντας παράλληλα ότι για την ίδια η περίοδος του εγκλεισμού τη δυσκόλεψε ιδιαίτερα ψυχολογικά. «Κλεισμένη μέσα σ' ένα δωμάτιο ήταν δύσκολο να καθαρίσει το μυαλό σου», σημείωσε. Στήριγματά της σε αυτή την πορεία η διακριτική και συνάμα υποστηρικτική παρουσία της μητέρας της και οι καθηγητές της, αλλά και το γεγονός ότι δεν κουβαλούσε κενά από τα προηγούμενα χρόνια. Απευθυνόμενη στους νέους υποψηφίους η Μιχαέλα σύστησε ψυχραιμία και να αποφεύγουν να αφήνουν κενά. Από εδώ και πέρα, τα όνειρά της έχουν να κάνουν

με τη νέα, φοιτητική πλέον, ζωή: «Φαντάζομαι μια πιο εύκολη από τη φετινή χρονιά καθημερινότητα, με μεγαλύτερη ανεξαρτησία κλπ.», επεσήμανε καταλήγοντας.

Η «Ε» εκφράζει τα συγχαρητήριά της στην Μιχαέλα και της εύχεται καλή φοιτητική ζωή!

Σημ. Επειδή λόγω της προστασίας των προσωπικών δεδομένων δεν είναι δυνατόν για την «Ε» να αναζητήσει τους επιτυχόντες/ούσες στα ΑΕΙ την φετινή χρονιά, παρακαλούμε όλα τα Αρμενιανάκια που πέτυχαν φέτος και επιθυμούν να δημοσιευτούν τα ονόματά τους και οι σχολές εισαγωγής τους να μας στείλουν σχετικό ενημερωτικό mail στο itsakir@otenet.gr.

Νέα όρια της Εθνικής ομάδας τεχνικής κολύμβησης

Δύο νέα όρια της εθνικής ομάδας σημειώθηκαν στο πλαίσιο του πανελληνίου πρωταθλήματος τεχνικής κολύμβησης που φιλοξενείται στο κολυμβητήριο Χανίων, από τους Ιάσωνα Χίνο και Ανδρέα Κελαϊδή, που θα εκπροσωπήσουν το ΝΟΧ, μαζί με την Χριστιάνα Σκυλουράκη, στις διεθνείς διοργανώσεις που θα γίνουν τον Οκτώβριο στο Λινιάνο της Ιταλίας.

Ο **Ιάσωνας Χίνος** είναι γιός του Γιάννη Χίνου, εγγονός της Μαρίας Παντεράκη, ανηψιός του Μάρκου Παντεράκη και είναι η πρώτη φορά που θα δώσει το παρών σε μία τόσο μεγάλη διοργάνωση.

Τον συχαίρουμε, καθώς και τους άλλους αθλητές που διακρίθηκαν, και του ευχόμαστε να πραγματοποιηθούν όλοι οι στόχοι του.

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ

Το περασμένο τρίμηνο λάβαμε από τους αγαπητούς αναγνώστες τα παρακάτω ποσά ως οικονομική ενίσχυση της εφημερίδας μας. Τους ευχαριστούμε όλους θερμά.

Ανώνυμος	Αρμένιοι	100€
Νικητάκη - Δανάλη		
Ευαγγελία	Αθήνα	100€
Λούπο Παντελή	Αθήνα	50€
Μαραγκουδάκη Ντίνο Χανιά		20€
Μπουλιτσάκη		
Μαριάνθη	Χανιά	35€
Βιριράκη Δημοσθένη		
Μαρινάκη Αθηνά	Χανιά	50€
Ξυπολιτάκη Φώτη	Αρμένιοι	10€
Αβέρκιο Δεωνά	Αθήνα	30€
Ανδρουλάκη Αλέξανδρο του Σπυρίδωνος, στη μνήμη		
Χαρ. Μπουρνάζου	Αθήνα	300€
Οικονομόπουλο Αριστείδη, στη μνήμη		
	Αθήνα	50€
Ανώνυμος	Αθήνα	55€
Κακατσάκη Ευδοκία και Βαγγέλη, Για την Ελευθερόπολι εις μνήμη		
Χαράλαμπος Μπουρνάζου		
	Χανιά	50€
Τερεζάκη Ανδρονίκη	Χανιά	30€
Μαραθάκη Αθηνά	Αθήνα	20€
Χαιρετάκη Κατίνα	Αθήνα	50€
Ξενάκη Ειρήνη και Σπύρο, στη μνήμη		
Χαρ. Μπουρνάζου		
	Αμερική	100€
Χριστοδουλάκη Νίκο του Ιωάννη	Αθήνα	50€
Κοκογιαννάκη Μανώλη		
	Χανιά	30€
Καραγιαννάκη-Φακίρη		
Κατίνα	Χανιά	15€
Φρεσκάκη Αργυρώ	Θεσσαλονίκη	30€
Λαγάρη Νίκο	Αθήνα	20€
Τσακίρακη Μανώλη	Αθήνα	20€
Πιπεράκη-Σιώρα		
Μαίρη	Αθήνα	20€
Πιπεράκη Μανώλη	Αθήνα	20€
Νικητάκη Γιώργο	Αρμένιοι	50€
Κουτσουπάκη Αντώνη	Χανιά	20€
Μπουρνάκη Τάκη	Αρμένιοι	40€
Κουρομιχελάκη Αντώνη		
	Χανιά	20€
Κουρομιχελάκη Άννα	Αθήνα	20€
Μαρινάκη Μιχάλη	Αρμένιοι	20€
Μπουτσαράκη Λούλα	Χανιά	50€
Ηλιάκη Θεόδωρο	Αθήνα	20€
Λαμπαθάκη Βασίλη	Αθήνα	200€
Στυλιανομανωλάκη Πέγκυ και Θέμη, στη μνήμη του πατέρα		
τους Γιάννη	Ολλανδία	155€
Μπολανάκη Μιχάλη	200 δολλ. Καναδά	
	Μόντρεαλ	117€
Καλούδη Στάθη, στη μνήμη της		
συζύγου του Στέλλας	Αρμένιοι	50€

Οι οικονομικές προσφορές μπορούν να κατατίθενται στο λογαριασμό GR9001101560000015676103433 της Εθνικής Τράπεζας δηλώνοντας στην τράπεζα το όνομά σας, ή να αποστέλλονται με ταχυδρομική επιταγή στη διεύθυνση: Τσακίρακης Γιάννης, Σουλίου 124, 173 42 Αγ. Δημήτριος και στη συνέχεια να ενημερώνετε την εφημερίδα στο τηλέφωνο 210-9916613, για να σας σταλεί η σχετική απόδειξη.